

AMNESTY

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 1 FEBRUAR 2016

DE SYNGER OM FRIHED

Unge i Myanmar bruger musik og kunst som murbrækker til større frihed.

ORD ER MAGT

Forfatteren Jan Sonnergaard ser ytringsfriheden som et værn mod magten.

GENFORENET I DANMARK

Tre syriske mænd kom alene til Danmark. Nu er de genforenet med deres familier.

LANDSMØDE 2016

Vi giver dig alt det bedste i løbet af en weekend for 300 kroner.

TEMA: MED LIVET SOM INDSATS

Flugten til Europa

AMNESTY
INTERNATIONAL

Redaktør: Ole Hoff-Lund, ohl@amnesty.dk
Ansvarshavende: Trine Christensen
Redaktion: John Nielsen, Roberto Zacharias
 og Bjarke Windahl Pedersen
Design: Dorte Kayser, Datagraf Communications
Produktion: Datagraf Communications
Oplag: 85.385 **ISSN:** 0906-4184
Abonnementspris: 200 kr. pr. år

Udkommer næste gang: 7. juni 2016
 (deadline 10. maj 2016)

Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.

Miljøcertificeret: Svanemærke godkendt

Amnesty International
 Gammeltorv 8, 4. og 5. sal
 1457 København K
 Tlf. 33 45 65 65
 Fax 33 45 65 66
 www.amnesty.dk
 amnesty@amnesty.dk

Forside:
 Sima på 4 år har netop krydset havet fra Tyrkiet til Lesbos med sin mor og far og sine to søskende.

Foto: Jacob Ehrbahn

CHARMEOFFENSIVEN

Amnestys redaktør:
Ole Hoff-Lund

Mens Danmarks internationale omdømme hænger i laser efter de stærkt kritiserede asylstramninger, gør udenrigsminister Kristian Jensen (V) sig klar til en større charmeoffensiv i Saudi-Arabien i slutningen af februar i selskab med både kronprinsparret og en større erhvervsdelegation. Af sikkerhedsgrunde forsøgte ministeriet at hemmeligholde turen, som finder sted kun seks uger efter et tilsvarende erhvervsfremstød i Iran – dog uden kongelig deltagelse.

Saudi-Arabien og Iran er ærkerivaler og bejler til titlen som regional stormagt i Mellemøsten. Det stod atter lysende klart, da Saudi-Arabien som en bizar nytårssalut huggede hovederne af 47 dødsdømte fanger den 2. januar – deriblandt den fremtrædende shiamuslimske præst Nimr al-Nimr. Så var året ligesom i gang. Irans øverste leder ayatollah Ali Khamenei svor en "guddommelig hævn" for drabet på al-Nimr.

Midt i mellem de to kampaner står udenrigsminister Kristian Jensen. Iran er som bekendt på vej tilbage på verdensscenen efter årtiers isolation, og eksperter forventer et eksporteventyr i milliardklassen i de kommende år. Saudi-Arabien er stadig velpolstret med oliemilliarder og derfor et interessant marked. Begge lande sponsorerer væbnede grupper i udlandet, begge bygger lovgivningen på en stram fortolkning af islam, begge undertrykker kvinder, begge sender menneskerettighedsaktivister bag tremmer i årevis, begge er berøgtet for tortur, og begge henretter hundredvis af mennesker hvert år.

Hvad er det så for en salgstale, Kristian Jensen har med i tasken? Handler den om menneskerettigheder? Det er nok meget begrænset. I øjeblikket er kursen på menneskerettigheder i de to lande formentlig lige så lav som kursen på sand.

Amnesty går ind for kritisk dialog. Men i nogle tilfælde er det ikke tilstrækkeligt. I Saudi-Arabien går udviklingen fra ondt til værre. Derfor opfordrer vi til at aflyse charmeoffensiven. Ganske vist har ministeren sagt, at han vil diskutere menneskerettigheder med sheikerne, men det royale islæt og timingen af rejsen sender det modsatte signal: At Danmark ser gennem fingre med de omfattende krænkelser og overgreb i landet. Og hvis kritikken ikke bliver hårdere, end da Kristian Jensen kommenterede de 47 henrettelser, så kan det næsten være lige meget. Dengang skrev han på Twitter: "Bekymret over rapporter om de seneste henrettelser i Saudi-Arabien".

Først når ministeren finder nogle stærkere gloser frem i ordbogen og tør kritisere Saudi-Arabien højt og tydeligt, bør han overveje at sende royale handelsdelegationer på besøg hos kong Salman. ☞

” I øjeblikket er kursen på menneskerettigheder i de to lande formentlig lige så lav som kursen på sand.

04	Nyheder	34	Ytringsfriheden udfordrer magten
26	Myanmars unge synger om frihed	36	Amnesty LIVE
30	Snowdens forgænger	38	Det opnåede vi i 2015
32	Islamisk Stat i krig med Vestens våben	40	Landsmøde 2016

26

34

Foto: Jacob Erbahn

10 TEMA Flugten til Europa

Mennesker drukner, grænser lukker, og hegn skyder op. En million flygtninge og migranter kom til Europa i 2015. Men selv om de kun udgør 0,2 procent af EU's samlede befolkning på 508 millioner indbyggere, så er det åbne Europa under pres. AMNESTY har besøgt det lukkede Europa og mødt nogle af de mennesker, der flygtede fra krigen og blev genforenet i Danmark.

Foto: Scamix

Kvinder i Iran demonstrerer mod Saudi-Arabien efter henrettelsen af den shiamuslimske leder Nimr al-Nimr, der var en kendt kritiker af det saudiske kongedømme.

DANSK CHARMEOFFENSIV I SAUDI-ARABIEN

Saudi-Arabien begyndte det nye år, hvor det slap i 2015. I alt blev 47 mennesker henrettet den 2. januar – de fleste med sværd. Blandt dem var den shiamuslimske leder, sheik Nimr al-Nimr, der var en fremtrædende kritiker af den sunnimuslimske kongefamilie i Saudi-Arabien.

Henrettelsen af sheiken medførte omgående stærke fordømmelser fra en række lande – ikke mindst Iran, hvor demonstranter angreb den saudiske ambassade. Efterfølgende afbrød Saudi-Arabien de diplomatiske forbindelser med Iran, som fik 48 timer til at trække sine ambassadefolk hjem.

Alle de henrettede var ifølge de saudiske myndigheder involveret i terror og en trussel mod landets sikkerhed. Men den udlægning afviser Amnesty International:

”Henrettelsen af al-Nimr viser tydeligt, at Saudi-Arabien benytter terrorlovene som et dække til at knuse politisk modstand og gøre regnskabet op med kritikere”, siger Amnestys talsmand, Philip Luther.

I 2015 henrettede Saudi-Arabien mindst 151 mennesker mod 90 i 2014. Det er det højeste antal siden 1995.

Ifølge Amnesty er udviklingen i Saudi-Arabien gået fra ondt til værre under kong

Salman, der blev udnævnt for et år siden. Derfor reagerede Amnesty også skarpt, da det i januar kom frem, at Udenrigsministeriet i hemmelighed har planlagt en stor erhvervsdelegation til Saudi-Arabien i februar med deltagelse af kronprinsparret.

”Timingene kunne næsten ikke være værre. At sende en delegation af den kaliber af sted på nuværende tidspunkt sender et meget symbolsk signal om, at man anerkender og accepterer det, der foregår”, fastslår Trine Christensen, konstitueret generalsekretær i Amnesty. ☞

MINISTER LØJ OM BLACKWATER

Folketinget og offentligheden får nu en undskyldning fra forsvarsminister Peter Christensen (V), der har afgivet forkerte oplysninger i sagen om Danmarks samarbejde med det amerikanske sikkerhedsfirma Blackwater under Irak-krigen. Samtidig har han bedt Forsvaret om en redegørelse.

Blackwater er berygtet for at stå bag adskillige drab og massakrer på civile irakere, men i flere år har skiftende danske forsvarsministre oplyst, at man under Irak-krigen kun havde et uformelt samarbejde med Blackwater, og at samarbejdet blev indgået i 2007.

Men Radio24syv har afsløret, at kontakten til Blackwater var langt mere omfattende, og at samarbejdet begyndte helt tilbage i 2005, hvor man flere gange ugentligt udvekslede efterretninger om sikkerhedssituationen i Bagdad.

DBU KLAR TIL KAMP FOR MENNESKERETTIGHEDER

Dansk Boldspil-Union (DBU) får fremover hjælp fra Amnesty, når de forskellige danske fodboldlandshold rejser til udlandet. Det sker med en ny samarbejdsaftale, der betyder, at spillere, ledere og trænere i DBU modtager briefinger fra Amnesty om menneskerettighedssituationen i værtslandene forud for kampe og turneringer. Hvis der er kritiske forhold, vil DBU bringe sagerne op over for værtslandenes fodboldorganisationer og i andre relevante sammenhænge.

Aftalen er indgået på et tidspunkt, hvor den internationale fodboldverden er ramt af beskyldninger om bestikkelse og korruption i FIFA, og hvor de fremtidige VM-værtslande Rusland og Qatar er under beskyldning for at undertrykke menneskerettighederne.

”DBU vil arbejde for, at respekt for menneskerettigheder indgår som et væsentligt kriterium i udvælgelsen af værts-

Foto: Scanpix

Amnesty skal fremover briefe fodboldlandsholdet om menneskerettigheder.

lande”, står der i den nye samarbejdsaftale.

Amnestys konstituerede generalsekretær Trine Christensen roser DBU for at ville bruge sin indflydelse til at sikre menneskerettighederne.

”Vi håber, at vi sammen med DBU og andre landes

fodboldforbund kan skubbe på for reformer, så fodbolden bliver bannerfører for menneskerettigheder ved kommende slutrunder. På den måde kan DBU og fodbolden være med til at skabe positive forandringer for millioner af mennesker”, siger Trine Christensen.

KINA STRAFFER LANDETS MODIGSTE ADVOKAT

En af Kinas mest markante menneskerettighedsadvokater, Pu Zhiqiang, blev i december idømt tre års betinget fængsel for at skrive syv kritiske kommentarer på i alt 600 tegn på den kinesiske udgave af Twitter.

Pu Zhiqiang blev dømt for at ”starte skænderier, fremprovokere problemer og tilskynde til etnisk had” – anklager, der ofte bliver brugt mod kinesiske systemkritikere i politisk motiverede sager.

Forinden havde Pu Zhiqiang tilbragt 19 måneder i vare-tægtsfængsel, og da retssagen mod ham begyndte, førte det til tumult foran retsbygningen, hvor udenlandske journalister, diplomater og aktivister

Foto: Scanpix

Pu Zhiqiang (th) sammen med den verdensberømte kunstner Ai Weiwei.

blev fjernet med hård hånd af politiet.

”Den skandaløse politiaktion uden for Pu Zhiqiangs retssag understreger, hvorfor Kina mere end nogensinde har

brug for forsvarere af ytringsfriheden”, siger Amnestys Kina-researcher William Nee, der betegner Pu som en af Kinas modigste menneskerettighedsforkæmpere.

Irak

Kurdiske styrker og militser i det nordlige **Irak** har destrueret tusindvis af hjem i en stribe mindre byer og tvunget titusindvis af irakere på flugt. Det sker tilsyneladende som hævn for indbyggernes påståede støtte til gruppen, der kalder sig Islamisk Stat, og som de kurdiske styrker har drevet tilbage under voldsomme kampe. Irakerne har mistet alle deres ejendele og lever nu som internt fordrevne i teltlejre, rapporterer Amnesty i en ny rapport.

Tyrkiet

EU risikerer at blåstemple alvorlige menneskerettighedskrænkelser ved at ansætte **Tyrkiet** som Europas dørmænd. Sådant lyder advarslen fra Amnesty, der i en ny rapport dokumenterer, at Tyrkiet siden september har tilbageholdt flygtninge på vej mod EU med magt og anbragt dem i afsidesliggende detentionscentre afskåret fra kontakt til omverdenen. Flere flygtninge fortæller, at de blev lænket fast i dagevis, udsat for tæsk og med tvang returneret til Syrien og Irak, hvorfra de er flygtet igen.

Mexico

33-årige Gisela Mota nåede kun at være borgmester i den mexicanske by Temixco i et døgn, før bevæbnede mænd trængte ind i hendes hus og dræbte hende. Store dele af **Mexico** lider under kriminelle banders kidnapninger og drab på advokater, politikere, dommere og civile. Amnesty kritiserer i en ny rapport myndighedernes indsats for at opklare de over 27.000 sager, hvor mennesker er forsvundet sporløst.

Frankrig

Fransk politi gennemførte mindst 2.700 ransagninger af private hjem uden dommerkendelse i den første måned efter terrorangrebet i Paris den 13. november. Det skete under den undtagelsestilstand, der gælder i **Frankrig** indtil 26. februar. Kun to af ransagningerne førte til videre efterforskning. Vidner fortæller til Amnesty, at de hverken har fået en forklaring på, hvorfor deres hjem blev ransaget, eller hvad myndighederne ledte efter.

Foto: Scanpix

PET-ULOVLIGHEDER FÅR IKKE KONSEKVENSER

På den sidste arbejdsdag før jul vedtog et stort flertal i Folketinget en lovændring, der giver Politiets Efterretningstjeneste (PET) adgang til at kræve passageroplysninger fra luftfartsselskaberne uden dommerkendelse. Det sker, efter at PET i mindst ti år ulovligt har skaffet sig adgang til informationerne via ansatte i SKAT, skriver Politiken.

Justitsminister Søren Pind (V) vil ikke oplyse, hvor mange borgere, der har været berørt af den ulovlige registrering – kun at der er tale om et "betydeligt" antal. Han har også

besluttet, at de systematiske lovbrud ikke skal have konsekvenser for nogen.

Det vækker kritik fra Pernille Boye Koch, der er ekspert i forfatningsret og lektor ved RUC:

"At et så omfattende lovbrud tilsyneladende ikke får større konsekvenser, kan ses som et eksempel på, at *anything goes*, når det handler om rigets sikkerhed og bekæmpelse af terror".

Enhedslisten, Alternativet, Liberal Alliance og SF stemte imod det nye lovforslag.

MENNESKE-RETTIGHEDSPRIS TIL KÆRGAARD

Den tidligere efterretningsofficer Anders Kærsgaard modtog i december Menneskerettighedsprisen 2015. Prisen er en anerkendelse af det store personlige mod, Anders Kærsgaard har udvist ved at offentliggøre en video, der viser danske soldater se passivt til, mens civile bliver mishandlet af irakiske sikkerhedsstyrker under den dansk ledede Operation Green Desert i Irak i 2004.

Videoen afslører, at forsvaret gennem otte år har givet usande oplysninger om operationen og de danske styrkers brud på krigens love, fastslår Rådet for Menneskerettigheder, der består af en lang række organisationer.

Alligevel blev Kærsgaard slået i retten og idømt dagbøder, fordi han ikke vil fortælle, hvor han har fået videoen fra.

"Når politikerne ikke vil løse den opgave, de er blevet sat til – nemlig at være demokratietts vogtere – må vi som borgere holde vores myndigheder ansvarlige", sagde Anders Kærsgaard ved prisoverrækkelsen hos Institut for Menneskerettigheder.

Erstatningssag på vej

Videooptagelserne spiller en væsentlig rolle i

Foto: Jakob Boserup

Anders Kærsgaard er medstifter af organisationen Veron, der skal sikre bedre rettigheder for whistleblowere.

den erstatningssag, som 23 irakere har anlagt mod den danske stat. Irakerne siger, at de blev udsat for tortur, da de blev udleveret til lokale politistationer efter Operation Green Desert, og at Danmark derfor har et medansvar.

Men den danske stat har hidtil afvist sagen ved dels at hævde, at sagen er forældet, dels ved at kræve en sikkerhedsstillelse på 40.000 kroner fra hver af irakerne.

Amnesty International har længe presset på for at lade irakerne føre sagen med henvisning til torturkonventionen, der forpligter

stater til at undersøge enhver anklage om tortur. Og i december opfordrede FN's torturkomite i Genève også til, at Danmark opgiver sine juridiske krumspring for at undgå erstatningskravet.

"Komiteen anbefaler, at staten tager alle juridiske skridt for at sikre, at civile retskrav på baggrund af tortur og mishandling ikke underkastes nogen begrænsninger, der kan forhindre ofrenes mulighed for rehabilitering og erstatning", skriver FN's torturkomite.

Landsretten behandler sagen i juni.

ASYLSTRAMNINGER:

34

Antal nye stramninger af den danske udlændingelov.

200

Politibetjente, som skal udføre ekstra grænsekontrol.

24

Antal timer fra fremsættelse til vedtagelse af loven i Folketinget – uden hørings af organisationer.

10.000

Beløb, som en asylansøger må beholde – resten tager den danske stat.

3

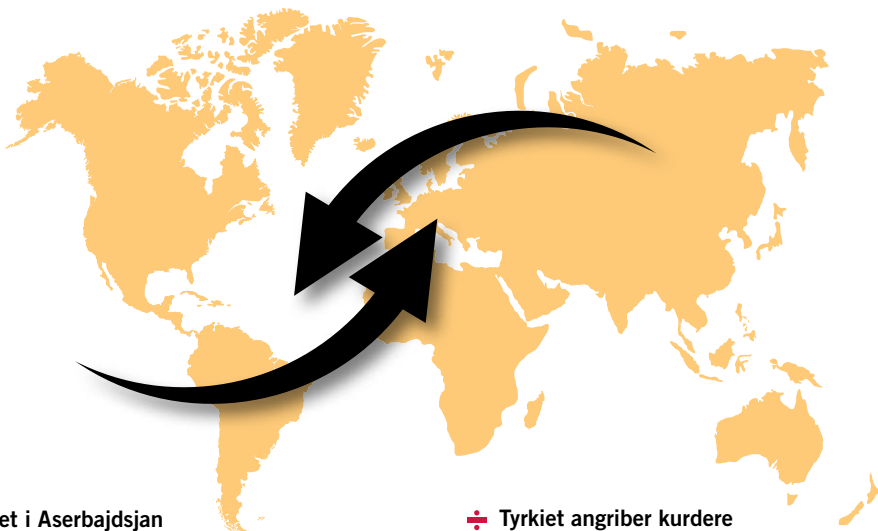
Antal år, en krigsflygtning skal vente på at søge familiesammenføring med ægtefælle og børn.

” Når man begrænser frihedsrettighederne for at få mere sikkerhed, så er man sikker på at have mindre frihed, men man er aldrig sikker på at få mere sikkerhed.

Den franske juraprofessor Dominique Rousseau om undtagelsestilstanden efter terrorangrebet i Paris i november.

FREMSKRIDT – TILBAGESKRIDT

+ Frigivet i Aserbajdsjan

To af Aserbajdsjans mest prominente menneskerettighedsforkæmpere, Leyla og Arif Yunus, er blevet løsladt, selv om de i 2015 blev idømt otte års fængsel for deres fredelige protester mod styret.

+ Grækenland tillader homo-partnerskab

Et flertal i det græske parlament har vedtaget en lov, der giver personer af samme køn lov til at indgå registreret partnerskab. Loven har mødt voldsom modstand fra den græsk-ortodokse kirke.

+ Guantánamo-fanger løsladt

Præsident Obama brugte sin sidste State of the Union-tale i januar til at gentage løftet om at lukke Guantánamo-fangelejren i Cuba. Få dage senere blev 16 fanger løsladt, men der sidder fortsat 91 mennesker i lejren – nogle af dem har været fængslet siden 2002.

+ Tyrkiet angriber kurdere

Tyrkiet har indledt en voldsom militær offensiv mod de kurdiske områder i den sydøstlige del af landet. Hundrevis af militante og civile er blevet dræbt under bombardementer, og tusinder er på flugt.

+ Kommunistpartiet forbudt i Ukraine

I et hidtil uset angreb på ytrings- og forsamlingsfriheden i Ukraine har myndighederne forbudt kommunistpartiet, som er afskåret fra at stille op til valg eller at føre politiske kampanjer.

+ Mørklægning i Danmark

360 gange på halvandet år har danske ministerier anvendt den omstridte § 24 i den nye offentlighedslov til at mørklægge oplysninger, der kunne være tilgængelige under den gamle lov, der gjaldt frem til januar 2014, skriver Information.

DR Congo

Verdens største elektronikfirmaer – herunder Apple, Samsung, Microsoft og Sony – kan ikke redegøre for, om den kobolt, som anvendes i batterier i mobiltelefoner og andre bærbare enheder, bliver udvundet af børnearbejdere i **DR Congo**. Det fastslår Amnesty International i en ny rapport, der sporer det værdifulde råstof, som bruges i lithium-ion batterier, tilbage til miner, hvor børnearbejdere ned til syvårs-alderen knokler under livsfarlige forhold.

Syrien

Rusland har dræbt hundrevis af civile i **Syrien**, siden præsident Putin den 30. september satte det russiske luftvåben ind i konflikten. Samtidig har russiske myndigheder løjet om de civile mål, som er ramt. Det dokumenterer Amnesty i en ny briefing. Rusland afviser oplysningerne som pure opspind. Syriske menneskerettighedsgrupper sagde i januar, at der nu er 1.000 civile dræbte i russiske angreb.

”

Hvis Amnesty havde det sidste ord, var Danmark for længst ophørt med at eksistere som nation.

Udlændingeordfører Martin Henriksen (DF) vil fortsat sende asylansøgere tilbage til Eritrea trods risiko for tortur.

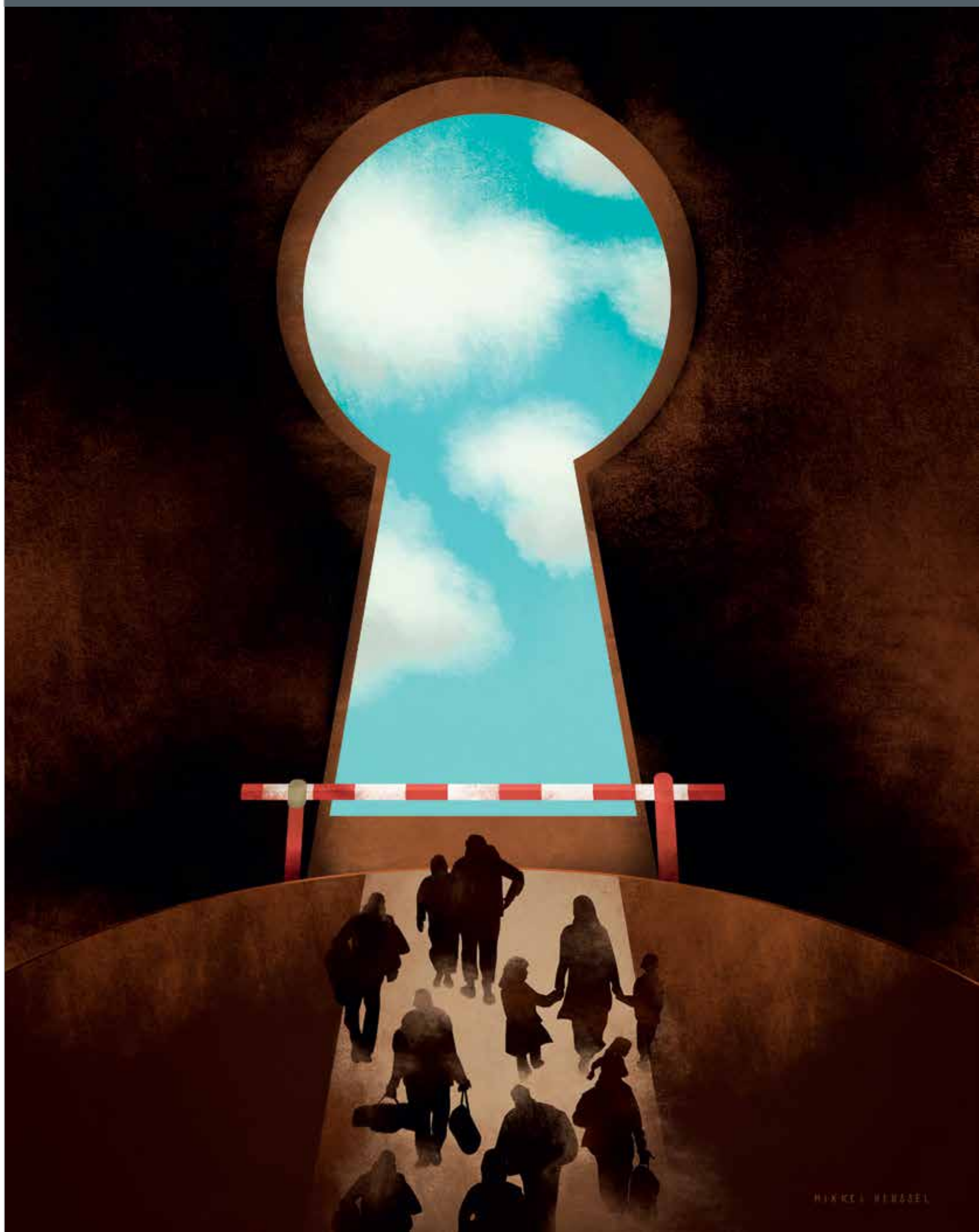
Foto: Scamix

POLITIET FJERNEDE TIBET-GRAFFITI

I forbindelse med besøget fra Kinas præsident Hu Jintao i Danmark i 2012 hyrede Københavns Politi rengøringsfirmaet ISS til at fjerne graffiti og kridtstreger, der var kritiske over for Kinas behandling af det tibetanske folk. Radio 24syv har fået aktindsigt i en faktura, der er sendt fra ISS' Damage Control afdeling til Københavns Politi. Den lyder på 3.029 kroner og 60 øre for at have fjernet graffiti flere steder i København på grund af det kinesiske statsbesøg.

I forvejen er politiet genstand for en kommissionsundersøgelse, der skal klarlægge, hvem der gav ordre til at fjerne demonstranter og tibetanske flag under besøget.

MIXKE & WIMBEL

Det ^{mindst} attraktive land

Midt i den største flygtningekrise i nyere tid har den danske regering sat kurs mod bunden i europæisk flygtningepolitik. Integrationsminister Inger Støjberg (V) vil gøre det markant mindre attraktivt at søge til Danmark. Udlandet reagerer med vantro, og imens betaler EU 22 milliarder kroner til Tyrkiet for at holde flygtninge ude.

"Det er en god dag at være udlændingeordfører for Dansk Folkeparti".

Sådan lød det fra Martin Henriksen (DF), da regeringen den 13. november præsenterede de mest vidtgående stramninger af udlændingeloven nogensinde. I alt 34 punkter, hvis overordnede mål ifølge integrationsminister Inger Støjberg er at gøre det "markant mindre attraktivt at søge til Danmark".

En række stærkt kritiske høringssvar fra FN, Amnesty, Advokatsamfundet og Institut for Menneskerettigheder ændrede intet, og sidst i januar gled stramningerne igennem Folketinget med bred opbakning.

I de to måneder fra fremsættelsen af forslaget til loven blev vedtaget, har udlandets øjne hvilet på Danmark – ikke mindst på grund af forslaget om, at politiet skal gennemsøge asylansøgernes bagage og beslaglægge deres værdier som betaling for opholdet.

Italiens præsident Mattarella erklærede, at "tiltaget vækker mindelser om de mørkeste kapitler i Europas historie", og den amerikanske avis Washington Post konstaterede, at ideen om at beslaglægge smykker fra folk på flugt trak paralleller til tyskerne i Anden Verdenskrig.

Et drømmescenarium

Man skulle tro, at den internationale omtale var et drømmescenarium for en regering, der i efteråret betalte for annoncer i mellemstillede aviser for at afskrække flygtninge fra at

søge mod Danmark. Alligevel har statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) kaldt det for Danmarkshistoriens mest misforståede lovforslag – selv om flere ministre bekræfter, at regeringen var klar til at konfiskere smykker.

Sikkert er det, at smykkeforslaget har fjernet opmærksomheden fra langt mere alvorlige angreb på menneskerettighederne og den enkelte flygtnings værdighed – først og fremmest udskyldelsen af retten til familiesammenføring fra et til tre år for de flygtninge, der har midlertidig beskyttelsesstatus. Det er ifølge samtlige eksperter et klokkeklart brud på Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Amnesty kalder det ren og skær ubarmhjerthhed.

Faktum er også, at politiet nu må frihedsberøve mindreårige og uledsagede flygtningebørn, der kommer til Danmark for at søge asyl. Imens er mange flygtninge indkvarteret i teltlejr, selv om Røde Kors påpeger, at der er plads nok andre steder.

Kort fortalt er regeringens 34 punkter designet til at afskrække flygtninge fra at komme til landet – og det formål er ifølge regeringen vigtigt nok til, at den er parat til at tabe en sag ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Den rene kynisme

Sideløbende har EU-landene indgået en aftale med Tyrkiet om at hjælpe med at bremse strømmen af flygtninge. Pris: 22 milliarder

kroner. Imens rejser flere og flere EU-lande grænsehegn, som sender flygtningene ud på endnu farligere rejser end i dag.

I dette nummer af AMNESTY følger vi flygtningenes rute fra Tyrkiet til Grækenland og derfra op gennem Europa. Vi har også genbesøgt de tre syriske mænd Adnan, Ferhad og Muhammed, som vi mødte første gang, da de lige var kommet alene til Danmark i 2014. Nu har de fået deres ægtefæller og børn til Danmark, hvor de forsøger at skabe en ny tilværelse under fremmede himmelstrøg. Glæden kan ingen tage fra dem, men det er genforeninger af familier som disse, som et stort flertal i Folketinget helst vil være fri for.

Flere partier har også blæst til angreb på konventionerne for at tage det endelige opgør med reglerne om familiesammenføring, og de foreslår, at Danmark lukker grænsen og sender asylansøgere til danske flygtningelejre i Libyen, som siden Gadaffis fald er gået i total opløsning.

Denne vilje til at afvikle flygtninges rettigheder fik i december Amnestys afgående generalsekretær Lars Normann Jørgensen til at sende denne afskedsalut til politikerne i Berlingske Tidende:

"Når jeg ser tilbage på det forløbne år, er der nogle ting i regeringens asyllovgivning, som virkelig forarger mig. Det er den rene kynisme. En symbolpolitik, der er beregnet på at skræmme folk langt væk og slå tilværelser i stykker". ◊

Genforenet i Danmark

For præcis et år siden besøgte AMNESTY de syriske flygtninge Muhammed, Adnan og Ferhad på Als. Det var kort efter, at de var ankommet til Danmark.

Ferhad boede dengang på asylcentret i Sønderborg, mens Adnan og Muhammed opholdt sig i en udslusningslejlighed i Nordborg sammen med tre andre syriske flygtninge.

De var tydeligt påvirkede af, at deres familier stadig befandt sig i Syrien og bekymrede for, om de kunne få familiesammenføring, fordi det politiske klima i Danmark havde ændret sig, så det ikke længere var en selvfølge.

Men Muhammed, Adnan og Ferhad var heldige. Selvom det tog tid at få ansøgningen igennem systemet, har de alle tre nu fået deres familier til Danmark. De bor ikke længere på Als, men er spredt ud over landet – i Randers, Kolding og Svendborg.

Da AMNESTY besøgte dem igen, var det derfor ikke længere frygten, men fremtiden, der optog dem.

Adnan er lykkelig for, at familien er samlet i Svendborg, og han takker Danmark for at give dem livet tilbage.

Adnans store tale

Adnan flygtede fra Syrien til Danmark i 2014. Han efterlod familien og en lovende karriere i Damaskus og var nær omkommet på Middelhavet. Nu er han blevet genforenet med sin kone og to børn i Svendborg.

Adnan Kanaan er nervøs. Han tester mikrofonen, mens han kigger ud over den tæt pakkede sal på Svendborg Bibliotek. Der er kommet langt flere, end han havde forestillet sig, da han inviterede til syrisk aften for at fortælle danskerne om Syrien, syrisk mad og syriske traditioner.

En voldsom hyletone får salen til at gyse. Gæsterne holder sig for ørerne, mens de griner nervøst. Men det er intet i forhold til Adnan Kanaans nervøsitet. Det er lidt over et år siden, han kom til Danmark som bådflygtning fra Syrien. Nu står han over for et par hundrede mennesker, unge og gamle, syrere og danskere, og skal holde sin første tale – på dansk.

”Velkommen til syrisk aften”, indleder han.

Adnan fortæller om det smukke land, som Syrien engang var. Om Damaskus, som han kommer fra, og som kan rumme hele Danmarks befolkning. Han fortæller om krigen og om islamisterne fra den væbnede gruppe, der kalder sig Islamisk Stat (IS). Han understreger igen og igen, at IS ikke har noget med islam at gøre.

Adnan taler i næsten 20 minutter. Siden han begyndte at lære sproget, har han insisteret på kun at tale dansk.

Flugten fra Islamisk Stat

Adnan flygtede selv fra Islamisk Stat for lidt over et år siden. Han tog af sted alene på dødsruten via Libyen og med båd videre til Italien. Den nat døde han tre gange, som han beskrev det, da AMNESTY mødte ham i Sønderjylland for præcis et år siden. Båden kæntrade, og halvdelen af de alt for mange flygtninge, der var ombord, druknede. Adnan var heldig. Han overlevede og nåede Danmark den 3. september 2014.

I dag er han og familien genforenet i Danmark. Hustruen Bushra og børnene Ahmad og Luna ankommer til arrangementet på Svendborg Bibliotek i en pause, hvor de mange tilhørere er stimlet sammen i forhallen for at smage på de syriske retter, som Adnan og nogle af de andre syriske flygtninge i Svendborg har brugt det meste af dagen på at tilberede.

”Bare der er mad nok”, siger Adnan og kigger bekymret på køen, mens han pakker sin computer og sin PowerPoint-præsentation sammen.

Otte måneder i uvished

Bushra taler dårligt engelsk og endnu ikke dansk. Tørklædet er foldet smukt om hovedet – de grønne farver matcher blusen. Hun finder en gruppe syriske kvinder og slår sig ned med børnene helt fremme ved scenen. Sønnen Ahmad løber rundt blandt publikum og skærer ansigter, mens Luna sidder på skødet af sin mor.

Datteren var endnu ikke født, da Adnan flygtede til Danmark for halvandet år siden. Hun blev født i Damaskus den 15. oktober 2014. På det tidspunkt sad Adnan på et asylcenter i Sønderjylland og ventede på opholdstilladelse.

Adnans datter var endnu ikke født, da han i 2014 var nødt til at flygte fra Syrien, hvor han kom i klemme mellem Islamisk Stat og Assads styrker.

Samlet igen

Familien blev samlet igen den 22. juli 2015. Adnan glemmer aldrig, da han kørte til lufthavnen i København for at tage imod dem efter at have ventet i mere end otte måneder i uvished på at få familien herop.

”Det var et stort øjeblik at se min datter for første gang. Min kone var højgravid, da jeg flygtede, så jeg var meget spændt, mens jeg ventede i lufthavnen”, siger han.

”Jeg har det virkelig godt nu, hvor min familie er her”, siger han på flydende dansk.

Han ser også sundere ud end sidst, vi sås for et år siden. Han har taget på og fået glimt i øjnene.

På biblioteket i Svendborg er køen foran den syriske mad stadig lang. Men der er rigeligt med mad. Til gengæld slipper tallerkerne og bestikket hurtigt op. Det er bibliotekets personale, der har sørget for service, og

de har tydeligvis ikke regnet med et så stort fremmøde. Nogle af gæsterne må bruge servietter og spise med fingrene, men det ser ikke ud til at genere dem.

I praktik på jobcenteret

Adnan er uddannet softwareingeniør. I Syrien arbejdede han for den syriske pendant til Cartoon Network og havde sit eget rådgivningsfirma ved siden af. Forretningen gik strygende, og han stod til at blive forfremmet, lige inden krigen brød ud. Han havde en god opsparing, så han dels kunne betale for flugten til Danmark, dels kunne efterlade penge nok til, at familien kunne klare sig.

Nu er han i praktik på jobcentret i Svendborg, hvor han hjælper med at opbygge en database over de syriske flygtninge og deres kompetencer, som danske virksomheder kan bruge, når de søger arbejdskraft.

”Gruppen af syriske flygtninge i Danmark fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem højtuddannede og håndværkere”, siger Adnan, der selv er i gang med at skrive ansøgninger og opbygge et CV.

Adnan har allerede fået en dansk vennekreds i Svendborg, blandt andet en familie, der har jævnaldrende børn. Manden mødte han på en restaurant, hvor de begge var kommet for at se fodbold.

”Jeg er meget udadventt og kan godt lide at møde nye mennesker, og så er det en god måde at lære sproget på. Vi taler kun dansk, når vi er sammen”.

Det bliver sent, inden aftenens arrangement på Svendborg Bibliotek er slut, men alle er mætte, og Adnan er tilfreds, da han sammen med familien kører tilbage til deres lejlighed i Jægermarken lidt uden for centrum af byen. ◊

FANGET MELLEM IS OG ASSAD

- Adnan frygtede at blive indkaldt til Syriens hær
- Islamisk Stat rykkede frem tæt på familiens hjem, og der var voldsomme krigshandlinger
- Han tjente en god løn som it-chef og efterlod penge til familien, da han flygtede
- Som familiens eneste søn håbede han at kunne forsørge sin mor fra udlandet

Muhammed fik arbejde i Sønderborg og ville helst blive boende dér, men fordi jobbet var tidsbegrænset, blev han tvunget til at flytte til Randers, hvor familien nu bor.

Muhammed pendler i Jylland

Som professor i engelsk og fransk hører Muhammed til de højtuddannede flygtninge fra Syrien. Han flygtede, da det hemmelige politi begyndte at spørge efter ham, men han var tæt på at drukne i Middelhavet. I juli kom hans kone, der er ingeniør, og deres tre børn til Danmark.

Hver søndag aften forlader Muhammed Moussa sin lejlighed i Randers og kører de godt 225 kilometer til Sønderborg, hvor han indlogerer sig på et lille værelse. De følgende dage arbejder han som chef for et integrationsprojekt i Sønderborg, inden han fredag aften igen kører tilbage til Randers. Det har han gjort siden januar 2015.

Han ville allerhelst være blevet i Sønderjylland, men fordi hans job er tidsbegrænset, kunne han ikke få lov til at blive boende. I stedet blev han placeret i Randers.

Muhammed Moussas hustru, Inas, samt

datteren Ala'a på 17 år og sønnerne Walid, 15, og Owais, 8, kom til Danmark i juli 2015. Helt præcis den 29. juli.

"Det var en onsdag. Jeg glemmer det aldrig", siger Muhammed om den dag, han havde ventet på i næsten et år.

Tæt på hjertestop

Det var ellers ved at gå galt flere gange. Først manglede der dokumenter i ansøgningen. Så forsvandt datterens ansøgning hos Udlændingsservice, og Muhammed måtte begynde forfra med at samle og kopiere dokumenter.

Det forsinkede ansøgningen med næsten tre måneder.

"Jeg var lige ved at få hjertestop, da jeg kunne se på myndighedernes hjemmeside, at min familie havde fået visum. Jeg græd og kunne næsten ikke vente længere. Jeg skyndte mig at sende papirerne til Dansk Flygtningehjælp, som sendte dem videre til Syrien".

Alt var nu klar til, at familien kunne rejse til Beirut, hvor Den Danske Ambassade havde rejsedokumenterne klar.

Men på grænsen mellem Syrien og Libanon blev Muhammed hustru og tre børn til-

Inas er uddannet maskiningeniør og håber på at finde et arbejde i Danmark snarest. Børnene går i dansk skole, og familien føler sig godt modtaget i Danmark.

bageholdt, fordi de er syriske palæstinensere. Derfor må de ikke forlade landet, med mindre de har de helt rigtige dokumenter. Så familien måtte vente, til Den Danske Ambassade havde faxet alle papirerne til de syriske myndigheder.

”Det var den værste dag i mit liv. 15 timer ventede min hustru og børn, inden de fik lov til at rejse. Dagen efter fløj de til Istanbul, herfra til København og videre til Aalborg. Jeg mødte dem i Aalborg”, fortæller Muhammed.

Tilbage på arbejde

Muhammed viser billederne på Facebook af familien, der endelig er sammen. Det er en smuk sommerdag. Og det var i sidste øjeblik, at familien forlod Damaskus-forstaden og Syrien. Kort efter blev bydelen lukket af for omverdenen, og siden har det ikke været muligt at få hverken mad eller diesel ind, fortæller Muhammed.

Men det blev hurtigt hverdag igen for den genforenede familie. Muhammed skulle på arbejde.

”Så snart jeg fik min familie til Danmark, måtte jeg forlade den igen. Det var svært. Jeg havde glædet mig til endelig at være sammen

med dem igen. Og så var der alle de praktiske ting som at kontakte kommune, bank, skole, tandlæge og købe ind. Det måtte jeg klare i løbet af weekenden eller på fridage”, siger han.

”Men vi er i sikkerhed, og det er det vigtigste”.

Udsigt og genbrugsmøbler

Den lange rejse mellem jobbet i syd og boligen mod nord er ikke Muhammeds eneste udfordring. Fordi han er flygtning på midlertidigt ophold, har han ikke helt de samme rettigheder som danske statsborgere. Heller ikke selvom han i hele 2015 havde fuldtidsarbejde og betalte skat på lige fod med danske statsborgere. Som flygtning må han vente i to år på den fulde borneydelse.

Hjemmet i boligkvarteret lidt uden for Randers er sirligt indrettet med genbrugsmøbler, puder og lys i matchende farver. Det er Muhammeds hustru og datteren Alaa, der har stået for indretningen. Fra vinduerne er der udsigt til et grønt område. Lige nu blotter træernes nøgne grene et villa kvarter, men om sommeren er der grønt og smukt og masser af lys.

SVØMMEDE I NI TIMER

- Muhammed flygtede fra Syrien, da han to gange var blevet kidnappet af væbnede militser
- Det hemmelige politi i Syrien ledte efter ham
- Hans nevøer blev bortført og kom aldrig tilbage
- På vej fra Tyrkiet gik båden ned, og han svømmede i ni timer, inden han nåede en græsk ø

→ ”Jeg valgte lejligheden på grund af lyset og udsigten. Den minder mig lidt om Syrien. Se, skyerne i baggrunden ligner bjerge”, griner Muhammed og peger mod horisonten, inden han lukker døren til udestuen og sætter sig ind i varmen igen.

Beholder tørklædet på

Han ser bedre ud end sidst, AMNESTY mødte ham. Meget bedre. Han har fået farve i kinderne og er blevet rundere.

”Det er al den gode mad”, siger han og klapper sig på maven.

Hustruen serverer arabisk mad til frokost – kylling og ris med ærter og krydderier og salat. Hun bærer tørklæde. Lige da hun var kommet til Danmark, tog hun det af, men det føltes forkert, så nu har hun taget det på igen.

”Jeg har det bedre sådan her”, siger hun og smiler.

Familien føler sig godt modtaget af borgerne i Randers. Muhammed fortæller om den dag, de mødte en fuld mand på gaden. Han spurgte, hvor de kom fra, og da han hørte, de var fra Syrien, gav han Muhammed 100 kroner.

”Folk er søde og venlige. Jeg kan godt lide at være her. Her er fred, og her kan vi leve i frihed. Jeg føler mig hjemme, selvom jeg savner Syrien”.

Børnene går i skole, og indtil for nylig gik den yngste også i fritidsordning. Men Muhammed har taget ham ud igen, fordi han prøver at spare på udgifterne. Familien lever af hans løn alene, og han ved ikke, om jobbet fortsætter i det nye år.

Vil gerne tilbage til Syrien

Datteren Ala'a på 17 taler flydende engelsk og efterhånden også ganske pænt dansk. Hun burde egentlig gå i gymnasiet, men fordi hun først skal lære dansk, er hun sat to klasser tilbage.

Det er Muhammed ked af, for hun er meget dygtig, og han er sikker på, at hun sagtens vil kunne følge med. Han ville ønske, at der var en international klasse, hun kunne følge. Selv halter hans dansk lidt efter.

”Jeg var fysisk og psykisk ude af balance på grund af savn, mens familien stadig var i Syrien, så jeg havde svært ved at koncentrere mig. Men nu vil jeg prøve at få det lært”, siger han.

Familien vil gerne tilbage til Syrien, hvis der bliver fred.

”Mit hus er ødelagt, men jeg husker alle de-

Ferhad og hans kone er taknemmelige for, at de kan være sammen i sikkerhed i Danmark. Men de vil ikke fotografere, for de er nervøse for, om det vil bringe deres ældste datter og svigersøn i fare. De er på flugt i Syrien.

Ferhad er i praktik i Bilka

Ferhad forlod sit direktørjob i Damaskus og flygtede til Danmark, da præsident Assads soldater bankede på familiens dør. Nu er han genforenet med sin kone og tre børn i Kolding.

Ferhad var klar til at begynde på en frisk, da han kom til Danmark som flygtning for halvandet år siden sammen med sin voksne søn. Familien havde truffet beslutningen om, at de to skulle flygte fra deres elskede Damaskus, da soldater bankede på døren for at tvinge flere mænd ind i præsident Assads hær.

Flugten havde kostet ham en stor del af den opsparing, han havde opbygget som direktør

for en slikfabrik og ejer af et bageri i Damaskus. Derudover skulle han betale husleje for resten af familien, som var flygtet til Tyrkiet og nu ventede på at blive familiesammenført.

Modsat de fleste andre fløj far og søn til Europa på falske italienske pas, som de fik gennem en menneskesmugler. Ferhad håbede, at der stadig ville være lidt penge på kontoen, når hele familien blev samlet i Danmark –

taljer. Jeg har heldigvis flest gode minder fra Syrien.”

Muhammeds midlertidige job sluttede den 31. december. Han vil gerne hurtigt i gang igen. Han er professor i engelsk og fransk. Hustruen Inas er maskiningeniør og håber at kunne finde et job, når hun har lært at tale dansk. Ø

”Jeg var fysisk og psykisk ude af balance på grund af savn, mens familien stadig var i Syrien, så jeg havde svært ved at koncentrere mig”, siger Ferhad.

hvis det ikke trak for længe ud. Det vigtigste for Ferhad var, at han ikke skyldte nogen noget. Men det skulle ændre sig.

Lyse tider

Det så ellers lyst ud for familien i begyndelsen af 2015. Ferhad havde fået asyl og var straks gået i gang med at søge om familiesammenføring. Hvis alt gik efter planen, ville familien være forenet i Danmark inden sommerferien.

For at være helt sikker på, at intet skulle gå galt under ansøgningen, fik han hjælp af en oversætter, der oversatte alt fra arabisk til dansk. Han samlede alle papirerne, sendte dem ind til Udlændingestyrelsen og ventede. Samtidig intensiverede han danskundervisningen og begyndte at lede efter et job, så han kunne spare op og måske senere starte egen virksomhed ligesom i Syrien.

Fejl i oversættelsen

Tre måneder senere vendte myndighederne tilbage, men det var ikke godt nyt. Der manglede en vielsesattest, for de kunne behandle hans ansøgning. Ferhad forstod i første omgang ingenting. Han havde givet dem alt det, de bad om – og så var det, han opdagede fejlen. Oversætteren havde oversat vielsesattest til kontrakt.

”Når man bliver gift i Syrien, indgår man en kontrakt, som betyder, at man er lovformeligt gift. Den er som regel håndskrevet. Den tager man med til myndighederne i Syrien og får udstedt et bryllupscertifikat. Men ifølge syrisk lov er man altså gift i det øjeblik, man indgår en kontrakt”, siger Ferhad.

Fejlen betød, at der gik yderligere tre måneder, inden familien kom til Danmark. Det kom til at koste ham yderligere 6.000 euro i husleje til lejligheden i Tyrkiet.

”En del af pengene blev jeg nødt til at låne, fordi jeg ikke havde nok. Så nu skylder jeg mange penge væk”, siger han og tilføjer:

”Men nu er vi samlet igen. Det er det vigtigste”.

Praktik i Bilka

Familien bor i en lejlighed i Kolding. Den er ikke så stor – en stue, et soveværelse og et kammer, så den ældste søn sover på sofaen i stuen. Men lejligheden ligger tæt på grønne områder og indkøbscentre.

Ferhad er kommet i praktik i Bilka og er for alvor gået i gang med sprogundervisningen. Den lange ventetid på familiesammenføring samt bekymringerne om familien og økonomien gjorde, at han havde svært ved at koncentrere sig om at lære sproget.

Hustruen Rana serverer te med mynte og syrisk risengrød, som smager blødt og sødt. Hania på ni år viser, hvad hun har fået i julekalender på fritidshjemmet. Hun og broderen Hamza på 17 år forstår allerede en del dansk, selvom de kun har været i Danmark i få måneder. Araz på 20 år, som kom sammen med sin far for halvandet år siden, taler og forstår det meste.

Tak til Danmark

Selv om der er faldet ro på, føler familien sig ikke rigtigt velkomne i Kolding.

”Vi er utroligt taknemmelige over endelig at være sammen og i sikkerhed, men der er ingen, der siger hej – som i Sønderborg, hvor

jeg følte mig rigtig godt tilpas”, siger Ferhad og tilføjer:

”Det er måske, fordi vi er kommet til en Dansk Folkeparti-kommune”.

Til gengæld er han helt uenig med dem, der synes, det er urimeligt, at flygtninge arbejder gratis i praktik.

”Jeg plejer at sige til dem, at nej, vi arbejder ikke gratis. Vi arbejder for al den hjælp, vi har fået”.

Men han lægger ikke skjul på, at han gerne vil have et rigtigt arbejde, så han kan betale nogle af de penge tilbage, han skylder venner og bekendte, og så han kan begynde at spare op. Han bryder sig ikke om at være afhængig af andre. Ø

Ferhads familie bruger ikke deres rigtige navne i artiklen. Ferhad har stadig en datter, en svigersøn og to børnebørn i Damaskus. Lige nu lever svigersønnen i skjul, fordi han ikke vil ind i Assads hær. Ferhad håber, at det vil lykkes for dem at flygte ud af Syrien, inden det er for sent.

BILBOMBE I BAGERBUTIKKEN

- Ferhad og hans voksne søn flygtede, da de fik et tip om, at Assads soldater ledte efter ham
- En bilbombe eksploderede foran hans bagerforretning, som blev ødelagt
- Sønnen risikerede at blive indkaldt til hæren
- Hans datter, svigersøn og barnebarn er fortsat i Syrien

Flugten til Europa

I årets sidste måneder fulgte
journalist Anna Klitgaard i flygtningenes fodspor ind
i Europa, der var i gang med at lukke sine grænser.

05.11.2015

SAMOS OG LESBOS, GRÆKENLAND:

DØDEN

Syv børn og fire kvinder døde en nat i november – kun få meter fra Samos' kyst. På havets bund ligger den hvide båd stadig uskyldigt. Den ligner en perle i det klare blå vand. Tabt ved en fejltagelse.

Mange andre flygtninge er nået sikkert i land. Nu sidder de våde på havnen i Samos By. Blandt dem er 34-årige Housam Shaban og hans 30-årige kone Buoshra Al-Bakri samt parrets søn på otte år og datter på fire. Boushras 22-årige bror Ahmad er også med. De er kommet fra Aleppo i Syrien, og med sig har de blot et par rygsække. Deres hus blev bombet. Housams far og søster døde. Housam blev såret. Da det skete, besluttede de sig for, at det var tid til at flygte.

Housam har ét ønske. Hans søn har mareridt hver nat og er bange for høje lyde. Bomberne over Aleppo har taget hans nattesøvn. Hvis bare de kan nå Tyskland, inden hegnene lukker grænserne helt, siger Housam, så vil han sove trygt igen.

På øen Lesbos ligger strandene uvirkeligt gemt under redningsveste, rester af gumibåde og skrald. Flygtningene ankommer i tusindvis dagligt. Hver og en efterlader en ny orange redningsvest. Lesbos' natur lider, og næste år vil ingen turister komme, frygter de lokale. Alligevel kæmper mange af dem for at redde flygtningene i land. Måske prøver de lige så meget at glemme deres egen krise.

Vinteren gør havet ud for Lesbos farligere. Flygtningene begynder at dø. Menneskesmuglerne i Tyrkiet sænker priserne i takt med, at risikoen øges. Flere fattige, flere kvinder og flere børn tager over, og mange må reddes i land af den græske kystvagt. De fleste klarer den.

25.11.2015

ATHEN, GRÆKENLAND:

SKRALDESPANDEN

Sokker, lange underbukser, nederdele og trøjer hænger i solen på hegnet. Bag det stritter palmer i parken Pedion tou Aeros. Endnu skinner solen, men snart kommer kulden. Til den tid bliver det for alvor svært for de flygtninge, der bor i parken mellem hjemløse og alkoholikere. Flygtningene her har ingen penge. Derfor rejser de ikke videre mod nord. Men i den græske hovedstad kæmper grækerne selv med den økonomiske krise, så der er intet arbejde at finde.

De flygtninge, der har lidt penge, søger mod menneskesmuglerne på Victoria-pladsen få blokke fra parken. Her diskuteres og handles der åbenlyst. Prisen er høj for en billet ind bag Europas næste hegn. Men det samme er prisen for at vende tilbage, når man én gang er flygtet. Nogle gange er den selve livet.

28.11.2015

IDOMENI, GRÆKENLAND:

INGENMANDSLAND

En mand ligger livløs på toppen af en togvogn. Han har ramt højspændingsledningen lige over. Nedenfor går en gruppe unge marokkanere amok. Manden var i deres gruppe, og nu tror de, han er død. En langsom bevægelse viser dog, at han lever, men da han kommer ned, er han svært forbrændt. Lyserød hud lyser op under sorte, brændte flager. Synet af den sårede ven og de sidste mange uger på grænsen i ingenmandsland sætter marokkanerne i bevægelse – ned mellem togskin-

nerne, ned mod de makedonske grænsevagter.

Flere kommer til. Sten flyver gennem luften. Marokkanerne er vrede. Over hegnet, som de makedonske soldater bygger. Over ventetiden. Over at de ikke kommer ind i Europa ligesom syrerne, afghanerne og irakerne. Vagterne besvarer deres sten med chokgranater, gummikugler og tåregas. Området indhylles i en bitter sky. Tanks kører ind. Flygtninge vifter med en hvid klud. De sårede bæres bort.

Ingen ved, om manden på togvognen lever.

29.11.2015

DEN MAKEDONSK-SERBISKE GRÆNSE, MAKEDONIEN:

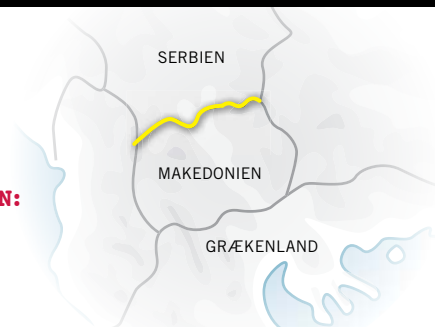
FAMILIER

Bussen stopper foran grænseposten. En bidsk udseende kvindelig vagt træder ind. Beder om ID eller pas. Hun går ud igen og er væk længe. Uroen begynder at brede sig i bussen. Pludselig står hun mellem sæderne igen. To familier bliver kaldt frem. De børn, de rejser med, er ikke registrerede på deres ID. De kan ikke forklare sig.

Trafficking og smugling af børn er et stigende problem i Makedonien og på Balkan. Desperationen kombineret med de mange uledsagede flygtningebørn er en giftig cocktail, når menneskesmuglere og pædofile allerede har et netværk her. Hjelpeorganisationerne advarer: "Overlad ikke jeres børn til smuglerne". Men det er svært at rejse med et barn og

næsten umuligt at finde sikkerhed. Menneskesmuglerne lover at bringe børnene frem til destinationen, men kan man stole på dem?

Udenfor bussens vinduer åbner grænsevagter bilers bagagerum og kigger under lastbilers presenninger. Familierne med børnene kommer ikke tilbage til bussen. Den kører til Beograd – uden dem.

01.12.2015

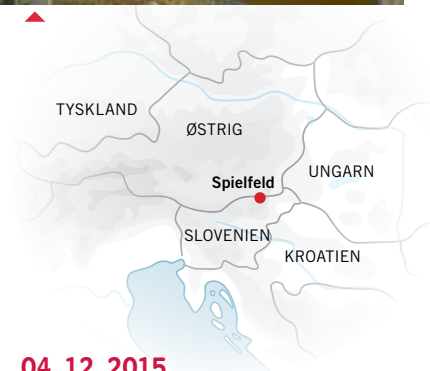
SID, SERBIEN:

DE UØNSKEDE

En dag ankommer 2.000 flygtninge. En anden 4.000. Andre dage 7.000 eller flere. Pludselig en nat den 19. november – klokken 03 præcis – lukker Slovenien døren for alle andre end syrere, afghanere og irakere. Kroatien og Serbien gør det samme. De vil ikke risikere at stå alene med ansvaret for de uønskede flygtninge. Nu er de i stedet i Makedonien, men mest i Grækenland. I grænsebyen Sid mærker man dog ikke, at der kommer færre. For der kommer stadig mange tusinde. Hver dag.

Udfordringen for nødhjælpsorganisationerne er at have plads til alle. Den første sne falder allerede, så varme og ly er stærkt efterspurgt. Læger Uden Grænser har i længere tid set stadig flere med forkølelser, influenza og infektioner. Udmattelse, dårlig mad og tæt kontakt med mange andre skaber ideelle forhold for sygdomme. Men her er ingen ro. Alle vil videre hurtigt. På banegården bliver de sat på lange tog, der fragter de rigtige uønskede videre. Til Kroatien, Slovenien, Østrig eller Tyskland – bare væk.

04.12.2015

SPIELFELD, ØSTRIG:

NYNAZISTER

Nynazister og højreorienterede demonstrerer. Flygtninge er ikke velkomne her. Grænsen mellem Spielfeld og Slovenien lukkes. Endnu et hegn rejses. Flygtningelejren på grænsen står tom. For blot få uger siden kom der 4.000 mennesker dagligt.

06.12.2015

MÜNCHEN, TYSKLAND:

KAOS

Turister, sexshops, hjemløse, flasker, flygtninge, kufferter, romaer og ambulancer. Udstrakte hænder, mobiltelefoners lysende skærme. Mylderet uden for hovedbanegården er komplekst og intenst. Byen har siden i sommer været mange flygtninges første møde med Tyskland. Nogle dage er mere end 20.000 flygtninge ankommet. Nye kommer stadig til, og de står nu med forvirrede blikke og forsøger at finde et ståsted i byen. På banegården er det svært at få øje på nogen, der kan lede de nyankomne på vej, og hotellerne omkring banegården er fulde. Mobiltelefonerne er derfor manges livlinje til en seng den første nat i Tyskland – hvis de da kender nogen.

07.12.2015

KARLSRUHE, TYSKLAND:

LIVET

Ahmad Al-Bakri står på Europaplatz. Stor-smilende. Det er en måned siden, han gik i land på Samos sammen med Housam, Boushra og ægteparrets to børn. De er i Düsseldorf. Selv rejste han videre med det første tog til Karlsruhe. Da han kom frem, ventede hans veninde fra universitetet i Aleppo på ham. De har hængt sammen som ærtehalmlige siden.

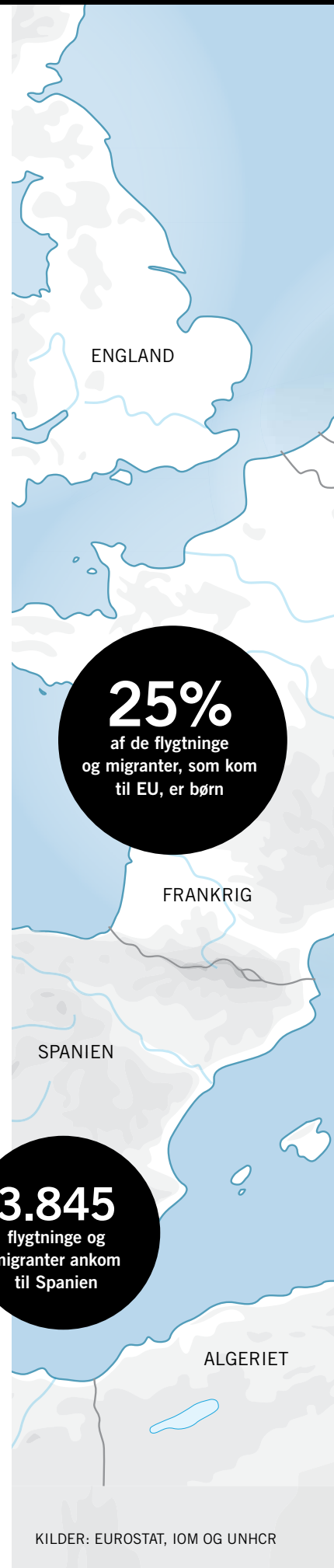
”Turen fra Samos til Tyskland tog syv dage. Vi blev slået af soldater i Slovenien, men ellers gik det nogenlunde med at komme frem. Jeg rejste sammen med min familie indtil Düsseldorf, men de skulle blive dér og registreres. Jeg savnede min veninde fra universitetet meget, så jeg kom hertil. Karlsruhe er en dejlig by. Her er så roligt, så normalt”, siger Ahmad.

Sporvognene skramler hen over Europaplatz. Det er en af dem, Ahmad tager for at komme ind til byen fra asylcentret, hvor han bor. Her deler han sovesal med 200 andre unge mænd. Men forhåbentlig ikke længe. I februar skal han til møde med de tyske myn-

digheder. Hvis de siger god for hans ansøgning, kan han flytte ind i en mindre lejr og forfølge drømmen om at lære tysk og komme på universitetet. Han er ivrig efter at komme i gang, selv om han ved, det bliver svært.

Men det samme var krigen og rejsen. Og begge overlevede han. Sammen med Housam og Boushra klarede han næsten fire år i Alepos helvede, fire måneder i Tyrkiet, flugten over havet i en alt for lille gummibåd og rejsen ind bag Europas hegn.

Krigen hjemme og oplevelserne under flugten vil altid sidde i ham, siger han, for de har gjort ham og hans generation til gamle unge. Men han er nu i sikkerhed – noget han i Syrien og under flugten over, under og igen nem Europas hegn kun kunne drømme om. Mange døde på vejen, og mange flere vil dø, når grænser lukkes, og hegn sættes op. Men Ahmad, familien og hans veninde overlevede, og i dag kan selv Housam og Boushras otteårige søn sove trygt om natten. I sikkerhed bag Europas hegn.

KILDER: EUROSTAT, IOM OG UNHCR

2015

ET HISTORISK FLYGTNINGEAR I EUROPA

21.000

mennesker
søgte asyl i
Danmark

POLEN

HOLLAND

BELGIEN

TYSKLAND

TJEKKIET

ØSTRIG

SCHWEIZ

UNGARN

UKRAINE

Antallet
af asylansøgere i
EU fra oktober 2014
til oktober 2015 udgjorde

0,2 %

af befolkningen i de
28 EU-lande

Hver femte af
de syriske flygtninge,
som UNHCR har
haft kontakt med, leder
stadig efter savnede
familiemedlemmer
i Syrien

153.052

flygtninge og
migranter ankom
til Italien

SLOVENIEN

KROATIEN

BOSNIEN
HERZEGOVINA

MONTE-
NEGRO

SERBIEN

RUMÆNIEN

BULGARIEN

ITALIEN

ALBANIEN

MAKE-
DONIEN

GRÆKEN-
LAND

TYRKIET

1,9 mio.

flygtninge opholder
sig i Tyrkiet, heraf 1,7
mio. syrere

3.771

mennesker døde
eller forsvandt på
Middelhavet og Det
Ægæiske Hav

1 million

flygtninge og migranter
kom til EU af
søvejen

847.084

flygtninge og
migranter ankom til
Grækenland

25%

af Libanons
befolkning er syriske
flygtninge

Det bevidste konventionsbrud

Selv regeringens egne jurister advarer om, at Danmark kan tabe en sag ved Menneskerettighedsdomstolen, hvis flygtninges ret til at søge familiesammenføring udskydes med tre år. "I forsøget på at gøre det mindre attraktivt at komme til Danmark, træder man simpelthen bunden ud af menneskerettighederne", siger Institut for Menneskerettigheder.

Udskydelsen af familiesammenføring for flygtninge med midlertidig beskyttelse i Danmark får store konsekvenser for de knap 1.000 syriske flygtninge, som loven rammer. De skal nu vente tre år på at søge om familiesammenføring. Læg dertil sagsbehandlingstiden, og der kan gå op til fem år, før en mor, en far og deres børn atter er både samlet og i sikkerhed i Danmark.

Men selvom Amnesty, FN, Institut for Menneskerettigheder, Advokatrådet og flere andre organisationer vurderer, at Danmark hermed krænker flygtningenes basale menneskerettigheder, så er der i praksis ringe chancer for, at flygtninge via rettens vej kan opnå en hurtigere genforening med deres familie, vurderer eksperter:

"Loven giver mulighed for, at en flygtning kan påråbe sig sin menneskeret, søge om familiesammenføring og gå videre til domstolene. Men i realiteten vil det være meget svært for en flygtning at gøre det, og det vil nok i praksis tage lige så lang tid, som loven udsætter familiesammenføringen", siger Jonas Chri-

stoffersen, direktør for Institut for Menneskerettigheder.

Ifølge andre eksperter kan der gå op mod syv år, før en eventuel sag vil være afprøvet ved de forskellige nationale danske retsinstanser, hvorefter Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg som sidste instans vil kunne afgøre, om Danmark holder sig inden for konventionerne eller ej.

Procesrisikoen

Spørgsmålet om, hvorvidt regeringen og Folketinget med åbne øjne bryder menneskerettighederne i et forsøg på at afskrække flygtninge, har tiltrukket sig international opmærksomhed, lige siden regeringens 34 asylstramninger blev præsenteret i november.

Her måtte statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) understrege, at regeringen vurderede, at man med treårsreglen holdt sig inden for konventionerne, selvom Danmark mindre end et år forinden ifølge daværende justitsminister Mette Frederiksen (S) var gået helt til grænsen, da retten til familiesammenføring

blev udskudt med et enkelt år. Kort tid efter ville integrationsminister Inger Støjberg (V) ikke svare direkte på, om regeringen af sine embedsmænd var blevet advaret om et muligt konventionsbrud, men hun anerkendte, at loven indeholdt en "procesrisiko", altså en tabt sag om krænkelse af menneskerettighederne.

Og da Venstres politiske ordfører, Marcus Knuth, i januar blev bedt om at forholde sig til kritikken fra Amnesty og andre, der i hørings-svarene til loven om familiesammenføring advarede om, at Danmark uden gyldig grund brød sine internationale aftaler, lød svaret:

"Vi har sagt meget klart, at vi går til kanten, og vi kan heller ikke udelukke, at vi går en smule ud over kanten", sagde Marcus Knuth.

Ny dansk linje

Samme forbehold er indskrevet i bemærkningerne til loven. Her fremgår det, at regeringens eget embedsværk ikke kan garantere, at Danmarks argumenter for at sylte familiesammenføring holder i retten.

VEJEN TIL STRASBOURG

Hvis Danmark nægter flygtninge familiesammenføring, vil de kunne lægge en sag an med direkte henvisning til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som sikrer retten til familieliv.

Der kan dog gå op mod syv år, før sagen kommer for Menneskerettighedsdomstolen, da den først skal behandles af de danske myndigheder og herefter igennem de nationale domstole.

START

1 UDLANDINGESTYRELSEN

” Vi har sagt meget klart, at vi går til kanten, og vi kan heller ikke udelukke, at vi går en smule ud over kanten.

Marcus Knuth (V), politisk ordfører

Lovforslaget signalerer dermed en ny dansk vilje til at gå helt til grænsen, mener Jens Elo Rytter, professor i forfatningsret ved Københavns Universitet:

”Der er intet til hinder for, at Danmark udfordrer grænserne. Men det er nyt. Traditionelt har vi har indtil for få år siden fulgt en linje, hvor vi holdt os sikkert inden for grænserne,” siger Jens Elo Rytter.

”Et flertal i Folketinget har besluttet, at Danmark skal gå helt til grænsen, vel vidende at vi også måske går over den og kan tabe en sag. Den nye politiske villighed til at gå helt til grænsen bunder måske i, at mange politikere er trætte af, at konventionerne begrænser deres handelfrihed”, siger Jens Elo Rytter.

Amnesty International hæfter sig i sit hø-

ringssvar til loven på samme måde ved, at ministeriets egne jurister tilsyneladende ikke selv tror på deres argumentation.

”Det er bemærkelsesværdigt, at regeringen i lovforslaget selv tager et betydeligt forbehold over for lovens overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det giver os det klare indtryk, at Danmark er parat til at undergrave vores internationale konventioner i et forsøg på at skræmme flygtninge væk. Det, mener vi, er uansvarligt”, siger Trine Christensen, konstitueret generalsekretær i Amnesty Danmark.

Bunden ud af menneskerettighederne

Ifølge Jonas Christoffersen er det normalt, at politikerne afprøver grænserne, men han

kalder det ”usædvanligt nyt”, at regeringen med treårsreglen for familiesammenføring spænder elastikken så hårdt, at selv ministeriets egne jurister ikke fagligt kan stå bag regeringen:

”På flygtningeområdet går udviklingen i menneskerettighederne mod bunden, og når selv fagfolk i Justitsministeriet siger, at nu er bunden nået, så vil politikerne gerne længere ned. I forsøget på at gøre det mindre attraktivt at komme til Danmark træder man simpelt hen bunden ud af menneskerettighederne”, siger Jonas Christoffersen.

Han minder om, at menneskerettighedernes kernefunktion er at beskytte udsatte borgere mod, at myndighederne gør indgreb i deres rettigheder.

”Lige præcis her har man en meget lille gruppe mennesker, som er ekstremt udsatte, fordi de er flygtet fra krig. De menneskers rettigheder burde vi som samfund tage vare på og holde os sikkert inden for, hvad der er gangbart menneskeretligt”, siger Jonas Christoffersen. ◊

2 UDLANDINGENÆVNET

3 BYRET

4 LANDSRET

5 HØJESTERET

6 I STRASBOURG

” Jeg ved godt, at det, vi gør her, kan ramme os. Men nu vil vi ikke vente længere. Der er så meget, der skal ændres, og hvis vi ikke siger noget, er der heller ingen, der lytter.

Nora

Myanmars unge synger om frihed

Med sange, musikvideoer og performancekunst kæmper unge burmesere for deres ret til at ytre sig. Selv om frihedsikonet Aung San Suu Kyi står stærkere efter det nyligt afholdte valg, lever de unge musikere stadig farligt.

Nora er filminstruktør og en del af organisationen Turning Tables, hvor hun blandt andet arbejder med produktion af politiske sange og musikvideoer.

Darko er guitarist og forsanger i bandet Side Effect. Han er ikke bange for at udtrykke sig politisk gennem sin musik, selvom han flere gange har oplevet censur fra regeringen.

Ledningen strammer om hans nøgne overkrop. En elpære brænder skarpt tæt foran hans øjne, mens han sidder bagbundet i skrædderstilling på det lerstampede gulv.

Det hele optages af et lille kamerahold, der er i gang med at producere en musikvideo til sangen "Freedom from Fear" her i Yangon, Myanmar's største by og tidligere hovedstad.

Med musikvideoer, pigtrådsrytmer og performance kæmper unge burmesere for at fremskynde deres ret til at ytre sig.

Khin Thethtar Latt, der helst bare kalder sig 'Nora', er en af dem. Den 25-årige kvinde er filmdokumentarist og performancekunstner, og lige nu står hun for optagelserne til den nye musikvideo i en nedlagt fabriksdal i Yangons udkant:

"Mine forældre synes, jeg spilder min tid på noget, der alligevel ikke nytter noget – de er jo fra en anden generation og kan huske militærjuntaen og en tid, hvor det kunne være livsfarligt, hvis man ikke bøjede nakken", siger Nora, mens hun strammer ledningen om kollegaens overkrop.

"Musikvideoen handler om, at vi så længe har følt os fængslet, fordi vi ikke har kunnet sige åbent, hvad vi mener og drømmer om. Jeg ved godt, at det, vi gør her, kan ramme os. Men nu vil vi ikke vente længere. Der er så meget, der skal ændres, og hvis vi ikke siger noget, er der heller ingen, der lytter".

Valgsejr til frihedsikonet

På overfladen er der da også sket en del i de senere år. Efter fem årtiers blodigt og totalitært diktatur introducerede militæret

i 2011 en delvist civil regering. Siden da har magthaverne gradvist forsøgt at vise omverdenen, at de er parat til at løse grebet om ytringsfriheden og gennemføre forskellige politiske, juridiske og økonomiske reformer.

For få måneder siden gennemførte militæret så det første – relativt set – frie valg i 25 år med deltagelse af internationale valgobservatører og en tordnende høj valgdeltagelse. Det endte med en jordskredssejr til demokratisymbolet Aung San Suu Kyi's oppositionsparti NLD.

Men de unge har stadig alt at kæmpe for. Militæret har fortsat vetoret i parlamentet og har via lovgivning sikret sig, at Aung San Suu Kyi ikke kan udnævnes til præsident.

For nylig har Amnesty International offentliggjort en rapport med dokumentation for, at antallet af samvittighedsfanger er gået fra to til mindst 91 i løbet af de sidste to år. Det gælder menneskerettighedsaktivister, advokater, journalister, studerende og fagforeningsfolk, der er blevet forfulgt og fængslet, fordi de opfattes som 'trusler', fastslår rapporten.

Og der synes ikke umiddelbart at være nogen løsning på magthavernes mangeårige krænkelse af etniske minoriteters rettigheder – først mod det muslimske Rohingya-minderetal, siden regulær krig mod de kristne kashinere i nord og et etnisk kinesisk mindretal i nordøst.

Pas på Facebook

Det er blandt andet de problemer, som Yangons unge nu tør synge om. Og de ved, at det stadig kan have konsekvenser.

"Jeg kræver min ret til at sige det, jeg tænker og mener, gennem musikken", siger rockmusikeren Darko, der hilser på publikum efter en koncert.

Punkeren og musiker Scum har siddet seks år i fængsel og fangelejr. Han er forsanger i et punkband og er ikke bange for at sige sin mening om politikerne i Myanmar, selvom det kan koste ham en returbillet til fængslet.

Kort før valget demonstrerede generalerne flere gange, at ingen kan vide sig sikre. Blandt andet blev to unge anholdt og fængslet uden mulighed for kaution, fordi de havde kritiseret Myanmar's øverstbefalende general Min Aung Hlaing på Facebook.

Reelt kan burmesere risikere at blive anholdt, alene fordi de 'liker' de forkerte ting på sociale medier, forklarer rocksangeren Darko C fra sit hjem i Yangon. Han er forsanger i bandet Side Effect, der skriver politiske sange og har givet koncerter både i Myanmar, USA, Tyskland og Danmark.

"Du ved aldrig, hvornår de slår ned næste gang", siger han og henviser til Facebook-sagen.

Ud over aktiviteterne i sit band har han i det seneste halvandet år arbejdet for græsrodsorganisationen Turning Tables Myanmar, der med støtte fra Danida og FN hjælper unge til at engagere sig politisk og kæmpe for en større demokratisering af Myanmar via musik, film og happenings.

"Jeg kræver min ret til at sige det, jeg tænker og mener gennem musikken. Det føles så befriende at stå på en scene med en guitar i hånden og syng om det, man tror på".

Tør tænke højt

Derfor giver det også så god mening at hjælpe andre unge musikere i gang, føler han. Drømmen er, at hans snart to år gamle søn får lov til at vokse op i et Myanmar, hvor ingen længere bør være bange for at tænke højt.

"Når man koncentrerer sig om musik, har

man en fælles platform at kommunikere ud fra. Vi fortæller aldrig de unge, hvad de skal mene eller sige. Men vi støtter dem til overhovedet at tænke over, hvad de mener, og vi giver dem lyst til at sige det højt", siger Darko C.

"Ungdommen er aldrig blevet hørt før. Der er mange, der ikke aner, hvad ord som 'menneskerettigheder' og 'ytringsfrihed' betyder. De er vokset op i en helt anden verden og har kun oplevet at bo i et lukket land, hvor man skulle være tavs og bange".

Hanekam og nitter

Dybt nede i Yangons undergrund var der dog selv under militærjuntaens værste år en lille flok musikere, der skrev og sang om demokrati. En af dem var punkeren Scum, der med hanekam, læder og nitter skrev protest-sange for sig selv og drømte om revolution.

Fra piratkopierede kassettebånd fik Scum og andre inspiration til at efterligne britisk punk og skrive tekster, der indtil for ganske få år siden kunne være livsfarlige.

"Musikvideoen handler om, at vi så længe har følt os fængslet, fordi vi ikke har kunnet sige åbent, hvad vi mener og drømmer om", fortæller Nora.

TURNING TABLES

Turning Tables er en dansk udviklet international NGO, som arbejder for at styrke socialt, politisk og økonomisk marginaliserede unge i udviklingslande ved at give dem mulighed for at udtrykke deres utilfredshed, håb og drømme igennem musik og film. Projektet støttes blandt andet af FN og Danida, og det har siden 2009 opbygget kreative musik- og film-miljøer i Libanon, Jordan, Egypten, Cambodja, Tunesien og Myanmar. Læs mere på turningtables.org

”Ungdommen er aldrig blevet hørt før. Der er mange, der ikke aner, hvad ord som menneskerettigheder og ytringsfrihed betyder

Darko C, rockmusiker

For Scum har prisen også været høj: Seks år i fængsel. Heraf tre år i Yangons berømte Insein fængsel, hvor heroinmisbruget fangede ham, og vennen døde. Hans mor bestak politiet til at overflytte sønnen, så han afsonede de sidste tre år af sin straf i en arbejdslejr, hvor der var dagslys og lidt mere plads til at bevæge fodlænkerne.

Den officielle forklaring på Scums fængselsdom var besiddelse af marihuana, fortæller han. Men selv er han ikke i tvivl om, at han

blev fængslet, fordi politiet gerne ville have ham væk fra gadebilledet.

Sange om frihed

I dag er 34-årige Scum ude igen, men han føler sig stadig ikke tryk – selv om macheten og baseballkøllen henne ved hoveddøren til hans lejlighed kun er til pynt, som han siger:

”Der bliver ikke noget demokrati, så længe militæret stadig dominerer. Vi kæmper for vores frihed til at synge højt om menneskerettig-

heder og social uretfærdighed. Der er så meget, der skal laves om i det her land”.

Langt fra alle unge i Myanmar er dog lige så opsatte på at markere sig som de unge musikere, forklarer den 26-årige politiske analytiker og klummeskribent Wunna Htun:

”Mange steder i landet lever folk stadig så afsondrede, at de ingen ide har om, hvad der foregår her i Yangon. Deres viden om politik og de forandringer, der forhåbentlig er på vej, kender de ikke noget til”.

”Og mange af de unge har forældre, der fortæller dem, at de skal passe på ikke at stikke for meget ud fra mængden og holde deres meninger for dem selv. Deres forældre har stadig frygt i hjertet”. ❖

Reportagerejsen til Myanmar var finansieret af Danida.

SNOWDENS FORGÆNGER

William Binney var selv med til at designe programmerne bag USA's globale masseovervågning, da han i en årrække arbejdede som teknisk direktør i National Security Agency (NSA). I dag kæmper han for at råbe politikere og offentligheden op. NSA er totalitær, siger han til AMNESTY.

Det lyder som Frankenstein-historien om en mand, der ufrivilligt ender med at skabe et monster. Og sådan ser William Binney også selv på sin egen fortid i den i dag verdenskendte amerikanske efterretningstjeneste NSA.

I 1990'erne var han som teknisk direktør med til at udvikle systemet bag NSA's sortering og analyse af data indsamlet via masseovervågning i lande verden over, men i dag arbejder han stik modsat med at kritisere NSA og den amerikanske masseovervågning, som stadig bygger på de programmer, han selv udviklede.

"Hvis jeg ikke havde lavet det arbejde, som jeg gjorde, så havde de ikke været i stand til at foretage den nuværende masseovervågning. Min egen rolle betyder i hvert fald, at jeg er nødt til at fortsætte med at forsøge at få NSA til at ændre sine metoder", siger han til AMNESTY, som møder ham i København i forbindelse med premieren på dokumentarfilmen "A Good American", der handler om Binneys arbejde i NSA i 1990'erne.

Magt vil have mere magt

William Binney er matematiker, og ifølge en række af hans tidligere kollegaer i det amerikanske efterretningsvæsen en fremragende én af slagsen. Dengang udviklede han sammen med et hold kolleger de algoritmer, som NSA, ifølge Binney, stadig bruger til at sortere data fra deres i dag enorme ind-

samling af privat kommunikation fra hele verden. Men siden dengang er NSA begyndt at arbejde på samme måde som flere af de totalitære stater, som Binney selv tidligere spionerede imod, fortæller han:

"Jeg har arbejdet med Sovjetunionen og med Stasi i Østtyskland i mere end 30 år. Så jeg kender totalitære stater og deres måder at fastholde magten over deres befolkning. Stasi havde en mappe med information om hver enkelt borger. Det er præcis det samme i dag, det er bare mere effektivt, fordi det er elektronisk. Vi kortlægger selv vores liv gennem telefonsamtaler, kreditkort og så videre, og når du samler det hele, giver det et langt bedre arkiv, end Stasi nogensinde havde. Derfor kalder jeg NSA for det Nye Stasi Agentur".

Men hvis du spørger andre, som har nærstuderet Stasi, så vil de indvende, at NSA nok indsamler kommunikation, men at Stasi brugte sin viden om borgerne helt anderledes til aggressiv personlig efterforskning?

"NSA bruger også sine data som magtmiddel, når de vil. Men det ved den almene borger ikke, og hvis du ikke er klar over det, har du ingen mulighed for at forsvare dig", siger Binney og fortsætter:

"Når du har magt, vil du oftest gerne have mere af den".

Fra insider til kritiker

Binney forlod selv NSA kort før den 11. september 2001. Siden har han offentligt kritiseret

sin tidligere arbejdsgiver for at stå bag omfattende ulovlig overvågning – vel at mærke før Edward Snowden stod frem med den dokumentation, som i 2013 gjorde det umuligt for NSA fortsat at benægte overvågningen.

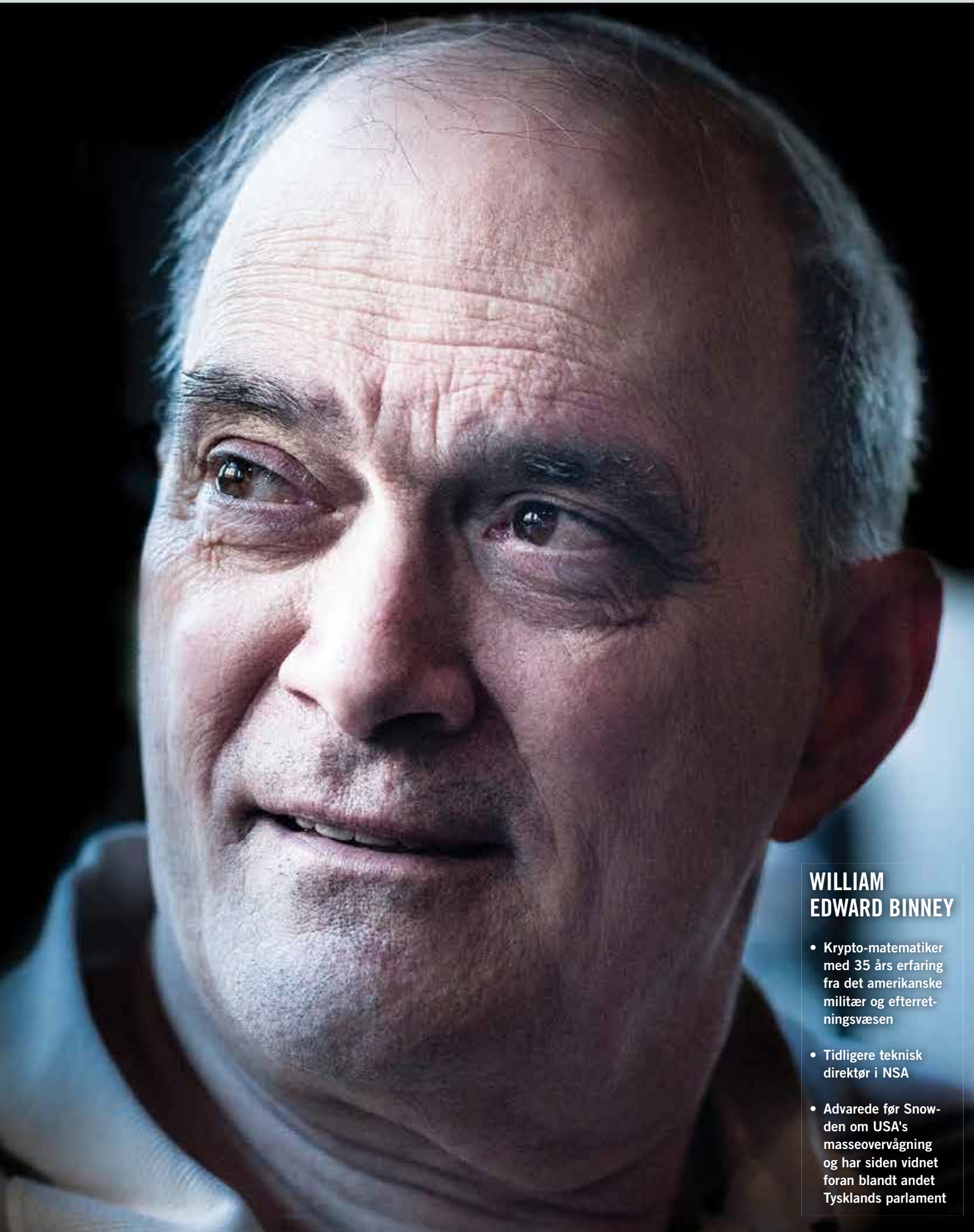
Når man spørger ham til forandringen i at gå fra årtiers arbejde som efterretningsinsider til udenforstående kritiker, er han hurtig til at understrege, at han ikke føler en personlig forandring.

"Jeg har altid fulgt de samme regler og vores lands forfatning. Men det agentur, jeg arbejdede for, har forandret sig".

Du har arbejdet med at optrælle koder og analysere data i årtier, men nu kritiserer du i stedet offentligt NSA's overvågning. Hvornår blev du mere bekymret for privatlivets fred end i at forhindre terrorangreb?

"Vent lige – der er ingen modsætning mellem dem. Hvis du vil forudsige terroristers intentioner og kapaciteter, så skal du være effektiv. Det betyder også at give privatliv til enhver, som er irrelevant for din efterforskning. Ellers begraver du dine analytikere i ubrugelig data", siger Binney.

"Og på samme tid – hvorfor skulle du ikke give folk deres privatliv? Det er sådan civilisationer udvikler sig. Bare kig på, hvordan Sovjet og Østtyskland led. Folk var ikke kreative, de blev begrænset, og de lagde bånd på sig selv, fordi de ikke følte sig frie men overvågede. Privatliv betyder frihed, som betyder demokrati. Det kan ikke adskilles". ◊

WILLIAM EDWARD BINNEY

- Krypto-matematiker med 35 års erfaring fra det amerikanske militær og efterretningsvæsen
- Tidligere teknisk direktør i NSA
- Advarede før Snowden om USA's masseovervågning og har siden vidnet foran blandt andet Tysklands parlament

Amnesty Internationals mission er at dokumentere ogaktionere imod alvorlige krænkelse af menneskerettighederne. Over 70 researchere udarbejder hvert år omkring 100 rapporter om brud på menneskerettighederne verden rundt. I hvert nummer sætter AMNESTY fokus på udvalgte rapporter. Du kan finde dem på www.amnesty.org

Foto: Politico

ISLAMISK STAT I KRIG MED VESTENS VÅBEN

Vestlige lande har de seneste mange år været storleverandør af de avancerede våben, som Islamisk Stat bruger til at begå krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i Irak og Syrien.

Når uskyldige mennesker i tusindvis bliver dræbt af krigere fra den væbnede gruppe, der kalder sig Islamisk Stat (IS), sker det ofte med våben fra vestlige lande. Årtiers mangelfuld regulering af våbenstrømmen til Irak og lemfældig kontrol med de enorme, irakiske våbenlagre har betydet, at IS har opbygget et omfattende arsenal af avancerede våben, som bruges til at begå krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i både Irak og Syrien.

Det fastslår rapporten "Taking Stock: The Arming of Islamic State", hvor en række våbeneksperter har analyseret tusindvis af fotografier og videomateriale. Våbnene er hovedsagelig stjålet eller erhvervet fra den korrupte irakiske hær våbenlagre, og de er fremstillet i mindst 25 forskellige lande – heriblandt Kina, Rusland og en række tidligere Sovjetrepublikker. Men ifølge våbeneksperterne bærer USA den største del af ansvaret for, at

mange af de avancerede våben er havnet i hænderne på IS.

Avancerede våben for milliarder

Siden den amerikansk ledede invasion i Irak i 2003 har USA leveret avancerede våben for milliarder af dollar til Irak. Blandt de våbensystemer, som IS er kommet i besiddelse af, er såkaldte MANPADS luftforsvarssystemer, guidede anti-tank-missiler og pansrede kampkøretøjer samt maskinpistoler som de russiske AK og de amerikanske M16 og Bushmaster.

De ældre, konventionelle våben, som IS råder over, stammer primært fra perioden 1970-1990, hvor Irak lå i ti års krig med nabolandet Iran. De omfatter blandt andet de navnkundige Kalashnikov-rifler, pistoler, håndvåben, maskingeværer, mortergranater og artilleri. Mindst 34 lande supplerede den gang Irak med våben – og 28 af de samme

stater solgte samtidig våben til ærkefjenden Iran.

En pause i våbenstrømmen

Våbenstrømmen ebbede ud efter den amerikanske Operation Desert Storm i 1990, hvor Irak blev ramt af en langvarig FN-våbenembargo, men i kølvandet på den amerikanske invasion i 2003 og afsættelsen af Saddam Hussein blev landet igen oversvømmet med våben til at udstyre den nye irakiske hær. Hundredtusindvis af disse våben er i dag forsvundet fra den irakiske hær.

Så sent som i 2011-2013 underskrev USA kontrakter for milliarder af dollar med Irak, som blandt andet anskaffede 140 Abrams M1A1 tanks, 681 Stinger-missiler, samt F 16-kampfly og Hawk antiluftskyttsbatterier og andet udstyr. I 2014 leverede USA desuden mindre håndvåben og ammunition for 500 millioner dollar. Ø

IRAK SVØMMER I VÅBEN

Islamisk Stat udnytter, at der i mange år ikke har været styr på våbenhandlen med Irak, mener Amnesty's researcher Patrick Wilcken.

Hvad overraskede dig mest under researchen?

Det er nok det brede arsenal af våben, som det er lykkedes IS at få fingrene i. Vi dokumenterer, at det drejer sig om over hundrede forskellige typer af våben og ammunition, som spænder fra relativt usofistiskerede og gammeldags mindre våben til guidede anti-tank-missiler. Jeg er også overrasket over IS' evne til at bearbejde og genanvende gammelt krigsmateriel, som lå og flød efter invasionen i 2003. Mange af våbnene blev designet i midten af forrige århundrede og blev fremstillet i 1970'erne og 1980'erne. Enkelte stammer helt tilbage fra Anden Verdenskrig. Det understreger faren ved ureguleret våbenhandel og vigtigheden af risikovurdering, der tager hensyn til langtidseffekten af en given handel. Det er helt essentielt at få ryddet op efter konflikter for at sikre langvarig fred og stabilitet.

I har dokumenteret, at IS bruger våben fra mindst 25 forskellige lande. Hvordan nåede I frem til den konklusion?

Vi har sammen med våbeneksperten fra Armament Research Services analyseret mere end tusind billeder og videoer med våben, der var i hænderne på IS. Vi brugte også offentligt tilgængelige fortegnelser over de våben, som især kurdiske krigere har taget fra IS i felten, og som er blevet samlet af Conflict Armament

Research. De fleste af våbnene var standardvåben i Warszawa Pact-landene og oprindeligt fabrikeret i Sovjetunionen, men der var også våben fra Kina, USA og flere vesteuropæiske lande.

Hvordan har det overhovedet været muligt for IS at få fat i alle disse våben?

IS har skaffet hovedparten af sine våben fra de irakiske militærlagre, som var blevet fyldt op efter mere end et halvt århundrede med uansvarlig våbenhandel. De har også fået våben fra de syriske lagre gennem ulovlig handel på tværs af regionen og gennem deres tilknytning til andre væbnede grupper. I 2014 og 2015 erobrede IS for eksempel store mængder våben fra den irakiske hær, da de under deres fremrykning indtog militære positioner, som fik dele af den irakiske hær til at desertere – ikke mindst ved angrebet på byerne Mosul, Tikrit og Fallujah. Men allerede længe før disse angreb var der en lind strøm af irakisk militærmateriel fra det illegale marked til forskellige væbnede grupper, inklusiv forgængerne til IS.

Har IS også købt våben fra personer med tilknytning til den irakiske hær?

Det er ikke muligt for os at bevise et direkte salg af våben og ammunition. Men det er helt klart, at væbnede grupper – herunder IS – har udnyttet den irakiske hærs svagheder: Massedesertion, rodfæstet korruption og en sløset kontrol med militært udstyr. Det har overbevist Irak med ulovlige våben, som for en stor dels vedkommende falder i hænderne på væbnede grupper.

Hvordan stopper man bedst leverancen af våben til IS fremover?

Staterne må lære fra historien og implementere strengere kontrol, når der leveres våben til Irak og den store region, som landet er en del af. Det omfatter solide risikovurderinger, før man godkender en våbenhandel: Er militæret eller politiet i stand til at sikre lagrene? Overholder de menneskerettighederne og humanitær lov i deres operationer? Hvis den uregulerede våbenhandel fortsætter som hidtil, vil vi se flere overtrædelser af menne-

DE STØRSTE TAB AF VÅBEN TIL ISLAMISK STAT:

Juni 2014: Store mængder militært materiel erobret under belejringen af Iraks næststørste by Mosul – heriblandt 2300 pansrede køretøjer.

August 2014: Kampfly og helikoptere fra en luftbase i al-Raqqa i Syrien.

Oktober 2014: Tanks og køretøjer samt masser af våben og ammunition fra en base i Anbar i Irak.

Maj 2015: Flere end 100 militærkøretøjer, seks tanks samt våben fra Ramadi i Irak.

Maj 2015: Våben og missiler fra en luftbase i Palmyra i Syrien.

Følg Amnesty på

facebook

twitter

amnesty.dk

skerettighederne, hvilket vil forværre krisen og holde konflikten i live i mange år fremover. Derfor lægger vi pres på de våbenproducerende lande og udstiller de stater, der ikke udviser den nødvendige grundighed, som kræves af stater, der er en del af FN's traktat om våbenhandel. ☐

”Ytringsfriheden udfordrer magthaverne”

AMNESTY spørger i hvert nummer en kulturperson om det menneskerettighedsspørgsmål, der ligger vedkommende mest på sinde lige nu. Forfatteren Jan Sonnergaard er optaget af friheden til at ytre sig.

Jan Sonnergaard

Forfatter

Født 15. august 1963. Uddannet cand.mag. i litteraturvidenskab og filosofi fra Københavns Universitet. Debutede i 1997 med ”Radiator”, der blev den første i en trilogi af novellesamlinger, der skildrer det klasseinddelte danske samfund. Trilogien tæller desuden ”Sidste søndag i oktober” (2000) og ”Jeg er stadig bange for Caspar Michael Petersen” (2003). I 2009 udkom romanen ”Om atombombens betydning for Vilhelm Funks ungdom”, der blev fulgt op af novellesamlingen ”Otte opbyggelige fortællinger om kærlighed og mad og fremmede byer” fra 2013. Lige nu aktuell med den anmelderroste roman ”Frysende våde vejbaner”. Har modtaget flere priser for sit forfatterskab - heriblandt Harald Kidde Prisen 1997, LO's Kulturpris 2000 samt Jytte Borberg Prisen 2010.

1 Hvorfor er lige netop ytringsfriheden vigtig for dig?

Det er den, fordi ytringsfriheden er en helt fundamental garant for alle de andre frihedsrettigheder. Ytringsfriheden er retten til at protestere imod overgreb og magtmisbrug, retten til at afsløre det, som magthavere helst vil skjule, og den er retten til at kræve forandring – bare for at nævne nogle eksempler.

2 Mener du, at ytringsfriheden er truet i dag?

Ytringsfriheden er truet utallige steder i verden og bliver underkuet i alle totalitære regimer. Uden ytringsfrihed er opposition meget vanskeligere, uden ytringsfrihed kan magten ikke udfordres. Her i Danmark er der heldigvis næsten total ytringsfrihed, og det står enhver frit at kritisere autoriteterne. Det bør vi hyldes, da det jo netop er kritik, der skaber udvikling og forhindrer stagnation.

3 Hvad sker der i dine øjne, hvis mennesker ikke har ytringsfrihed?

Jeg mener, at ytringsfriheden først og fremmest er vigtig i forhold til magten. Alle ved, at magt korrumpere, og netop derfor er det så vigtigt med en kritisk presse og kritisk kunst. Både for at forhindre magtens selvtilstrækkelighed, der historisk ofte har medført forfærdelige forbrydelser. Og for at sikre udvikling, forandring, forbedring. Af enhver art. Det opnår man ikke, hvis man forbyder folk at sige deres mening.

4 Bør der være grænser for ytringsfriheden? Og hvor går de så i givet fald?

Et eller andet sted er der altid en grænse. For alt. Her i landet har vi efter min mening en aldeles rimelig lovgivning, hvor grænsen går ved at opfordre til handlinger, der er omfattet af straffeloven ved at udbrede urigtige krænkende påstande og ved at ytre sig racistisk.

Jeg må således gerne sige, at jeg håber, at en eller anden politiker ryger ud ved næste valg og opfordrer folk til ikke at stemme på vedkommende, men jeg må ikke opfordre folk til at skyde ham/hende. Jeg må også gerne

kritisere for eksempel islam, jødedommen og kristendommen for at være uhensigtsmæssige tankesæt af de og de grunde, men jeg må ikke benægte holocaust og bruge krænkende religiøse skældsord. Grænsen er hårfin, hvad det sidste angår. For det, der er krænkende for nogen, er ikke for andre.

5 Netop ytringsfriheden i forhold til religion er blevet debatteret meget efter offentliggørelsen af Muhammed-tegningerne. Hvad synes du om den debat?

Jyllands-Posten havde efter min mening al mulig ret til at trykke de tegninger, men det betyder ikke, at de var gode eller nødvendige – endsige morsomme. Debatten har efterfølgende været meget hysterisk, og paradoksalt nok har de selvudnævnte forsvarere for ytringsfrihed adskillige gange forsøgt at begrænse ytringsfriheden for personer, der ikke brød sig om de tegninger. Kritiserede man avisens trykning af tegningerne, risikerede man en større smædekampagne, der stempede én som modstander af ytringsfrihed og tilhænger af religiøse diktaturer.

Jeg ser ganske vist en vis trussel i galninge, der angriber journalister og bladtegnere. Det er forfærdeligt, og jeg fordømmer naturligvis brug af vold i enhver henseende. Men der har altid været galninge og forbrydere. Jeg tror, at ytringsfriheden er meget alvorligere truet af den nye offentlighedslov, som tillader politikere at nægte aktindsigt i specielle emner inden for forskellige områder.

6 Hvordan bruger du selv ytringsfriheden i dit job som forfatter?

Uden denne frihed er det ikke muligt at skrive bøger. Og denne frihed skal være så udstrakt som muligt. I fiktion er den sådan set kun begrænset af, hvad der er kunstnerisk forsvarligt. Man kan skrive om de mest forfærdelige ting og have de mest abjekte anskuelser – alt er tilladt, hvis blot bogen virkelig er kunst. Det betyder, at der jo er en grænse et eller andet sted. Det nogle gange meget vanskelige arbejde ligger så i at holde sig inden for denne svært definerbare grænse uden at give køb på friheden. ☺

A man with dark, wavy hair and a serious expression is shown in profile, looking towards the left. He is wearing a dark, textured sweater. The background is a dimly lit room filled with bookshelves, suggesting a library or study. The lighting is dramatic, with strong highlights on the man's face and the spines of the books.

” Jeg mener, at ytringsfriheden først og fremmest er vigtig i forhold til magten. Alle ved, at magt korrupperer, og netop derfor er det så vigtigt med en kritisk presse og kritisk kunst.

FEBRUAR 2016

LIVE-REDAKTION: KATRINE LAURITSEN

Foto: Kayak Republic

LUCIA I KAJAK

Traditionen tro afholdt Kayak Republic et hyggeligt Santa Lucia-optog i kajak den 13. december. Københavns kanaler var fyldt med lyskædeudsmykkede kajaker, gran og lys, og masser af tilskuere mødte op for at nyde det smukke syn.

Overskuddet fra arrangementet gik til Amnesty. Tak til Kayak Republic – vi ses i kajakken!

KAMPAGNE FOR TRANSKØNNENE

I februar skyder Amnesty en ny kampagne i gang for transkønnedes rettigheder. Kampagnen har til formål at få transkønnethed fjernet fra Sundhedsstyrelsens diagnosefortegnelse over psykiatriske lidelser og sikre en bedre adgang til behandling.

Transkønnede er personer, som ikke identificerer sig med det køn, de fik tildelt ved fødslen. Og det at være transkønnet er ikke en psykisk sygdom, mener Amnesty.

Siden 1. januar 2015 har Sexologisk Klinik på Rigshospitalet i København haft monopol på behandling af transkønnede. Tidligere kunne praktiserende læger også udskrive hormoner. De transkønnede, som nu får en henvisning til Sexologisk Klinik for at få hormoner eller operationer, møder et tungt og fordomsfuldt system, som ifølge de transkønnede diskriminerer frem for at hjælpe og behandle.

Ofte tager det adskillige år at komme i gang med behandlingen. Derfor er nogle transkønnede i frustration begyndt at behandle sig selv med hormoner, som de skaffer via forskellige kanaler, hvilket er forbundet med betydelig sundhedsrisiko.

Læs mere om kampagnen på amnesty.dk/transrettighedernu

 MERKUR
Den Almennyttige Andelskasse

MERKUR GIVER 75.000 TIL AMNESTY

Rigtig mange af Amnestys medlemmer og sympatisører har taget godt imod muligheden for at give et ekstra bidrag til Amnestys arbejde ved at oprette en støttekonto i Merkur Andelskasse.

Banken yder hvert år en særlig bonusrente til Amnesty for det samlede indestående på de mange støttekonti. I 2015 satte vi rekord med 75.221 kroner.

I løbet af 2015 voksede antallet af støttekonti fra 316 til 473, og det samlede indestående steg fra syv millioner kroner i 2014 til over ti millioner kroner sidste år.

Siden vi introducerede støttekontoen i samarbejde med Merkur i 2011, har den tilført 176.159 kroner til Amnestys indsats for at styrke menneskerettighederne.

Tak for støtten, og tak til Merkur Andelskasse.

Har du ikke allerede en støttekonto, kan du oprette den her: www.merkur.dk

 **RED LIV
MED MOBILEN**

LIFELINE HAR VOKSEVÆRK

Vores sms-netværk Lifeline er nu vokset til knap 130.000 medlemmer, som to-tre gange om måneden modtager hasteaktioner direkte på mobiltelefonen. Vi har gode resultater i hver tredje sag. Vær med på amnesty.dk/lifeline

AKTIVISME, ARRANGEMENTER OG RESULTATER

AKTIVBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL

36.146 UNDERSKRIFTER MOD ASYLSTRAMNINGER

Krigsflygtninge, der får midlertidig beskyttelse i Danmark, skal nu vente mindst tre år på at blive genforenet med deres ægtefælle og børn. Det er en af konsekvenserne af regeringens asylstramninger, som blev vedtaget den 26. januar.

De nye asylstramninger undergraver Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, idet lov-

forslaget bryder med retten til familieliv og især rammer børn, der skal undvære den ene forælder i årevis. Tre år er længe nok til, at liv ødelægges.

36.146 Amnesty-medlemmer har allerede protesteret imod de nye asylregler. Se, hvad du kan gøre på amnesty.dk/flygtninge

I København og andre storbyer har aktivister hver uge protesteret foran Saudi-Arabiens ambassade.

ET ÅR FORAN SAUDI-ARABIENS AMBASSADE

Torsdag den 14. januar markerede afslutningen på ét års ugentlige demonstrationer foran Saudi-Arabiens ambassade i København for at kræve Raif Badawis løsladelse.

Hver torsdag har medlemmer af Amnesty og Dansk PEN protesteret mod den saudiske bloggers groteske straf på ti års fængsel og 1.000

DET KAN DU GØRE...

1 MINUT

Tilmeld dig eventen 'Transrettigheder nu!' på Facebook og læs meget mere om forårets nye kampagne, og hvordan du kan være med.

5 MINUTTER

Køb bogen '1.000 piskeslag' med artikler skrevet af den saudiske blogger Raif Badawi på www.amnesty.dk/shop

EN WEEKEND

Vær med til at diskutere menneskerettigheder på Amnestys landsmøde i Nyborg den 30. april - 1. maj.

Læs mere på amnesty.dk/landsmoede

Find os på:

Foto: Ole Hoff-Lund

MÅNEDENS AKTIVIST

Ricki Mae Melchior er 36 år, bor på Frederiksberg og arbejder som Head of Product hos Linkfire.

Hvordan er du en del af Amnesty?

Jeg har været støttende medlem i mange år, og så har jeg af og til deltaget i jeres arrangementer, for eksempel Skriv for Liv. Og så giver jeg altid en high five til jeres facere på gaden. Mange folk hader facere, men jeg elsker dem. Tænk at vælge at bruge sin tid på at blive svinet til og afvist hele dagen lang med få lyspunkter for at få folk til at give penge til en organisation, der helt utvetydigt gør verden til et bedre sted. Facere er sgu en særlig støbning og er ekstremt undervurderede.

Hvorfor har du valgt at engagere dig netop her?

Jeg er nok lidt af en NGO-hooligan. Jeg har flere penge, end jeg har tid, så jeg betragter mit medlemskab som en indgået kontrakt, hvor jeg betaler Amnesty for at udføre det arbejde, jeg

ikke selv kan få tid til. Desuden har de jo også en størrelse og en ekspertise, der gør, at de kan opnå meget mere, end du kan som individ.

Hvornår stødte du første gang på Amnesty?

En af mine venner blev for mange år siden praktikant i Amnesty, og det var faktisk først dér, det præcist gik op for mig, hvad Amnesty laver.

Hvad er, efter din mening, det vigtigste fokus for Amnesty lige nu?

Noget af det, der imponerer mig mest, er, at Amnesty behandler alle deres sager med meget stor passion. Man kan blive nødt til at prioritere, og nogle ting vil forekomme mere nærværende, for eksempel flygtningekrisen, men det betyder jo ikke, at homoseksuelles rettigheder ikke også er ekstremt vigtige! Jeg vil gerne fortsat se Amnesty

kæmpe over hele verden for store og små sager, hvor oplysning om menneskerettigheder kan have en effekt.

Foto: Privat

USA:

Omar Khadr løsladt

Efter at have tilbragt 12 år i fængsel – de fleste i den berygtede fangelejr Guantánamo på Cuba – blev Omar Khadr endelig løsladt i maj. Canadieren var 15 år gammel, da amerikanske styrker tog ham til fange i Afghanistan i 2002. Amnesty-aktivister fra hele verden har siden aktioneret for at få ham på fri fod.

USA:

Højesteret tillader homo-ægteskaber i alle stater

Højesteret i USA afgjorde i juni, at homoseksuelle i samtlige amerikanske stater har ret til at blive gift.

Tidligere var det muligt for bøsser og lesbiske at indgå ægteskab i 36 af nationens 50 stater. "Afgørelsen er et stort skridt mod ligestilling", skrev præsident Barack Obama efterfølgende på Twitter.

MEXICO:

Anklager droppet mod torturoverlever

De sidste anklager blev droppet mod mexicanske Claudia Medina, der i 2012 blev tortureret og presset til at afgive en falsk tilståelse. Amnesty-støtter over hele verden har aktioneret for hende som en del af Stop Tortur-kampagnen.

IRLAND:

Ja til homovielser

I maj blev Irland det første land i verden, som sagde ja til homovielser på baggrund af en folkeafstemning.

TOGO:

Tortur bliver forbudt

26 år efter at Togo første gang skrev under på FN's Torturkonvention, blev tortur endelig forbudt ved lov i det vestafrikanske land.

EL SALVADOR:

Aborterende kvinde løsladt for mord

Carmen Guadalupe Vasquez blev endelig benådet og kunne forlade fængslet i februar. I 2007 blev hun idømt 30 års fængsel for mord efter en ufrivillig abort som 18-årig. Hun blev dengang mistænkt for at have fået en abort, som er forbudt i alle tilfælde i El Salvador.

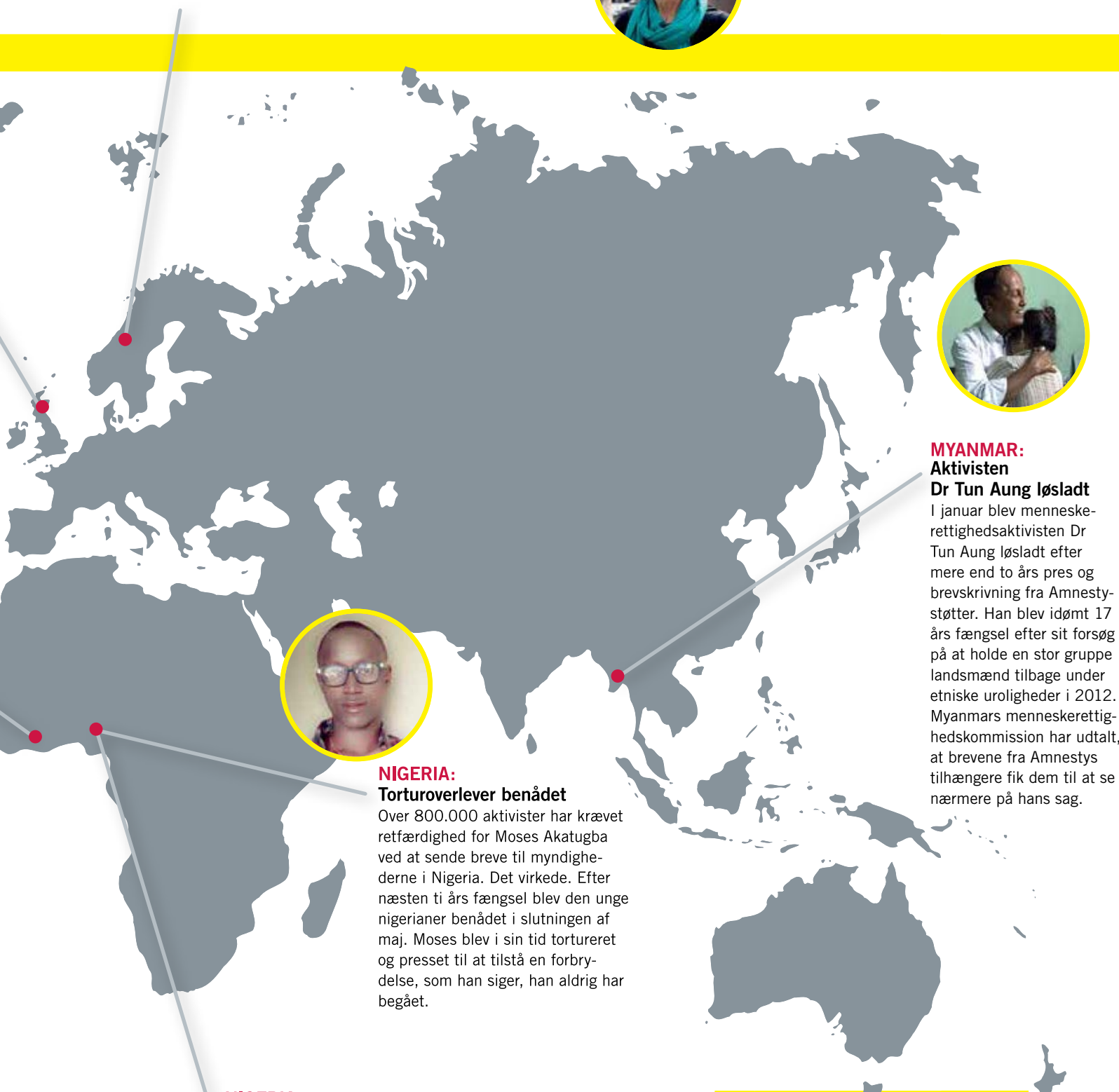
DET OPNÅEDE VI I 2015

Amnesty arbejder hele tiden på hundredvis af personsager og lægger pres på myndigheder verden over for at sikre retfærdighed. Her er et lille udpluk af vores resultater i 2015. Tak for din støtte!

NORGE:

Historisk gennembrud for transkønnedes rettigheder

I foråret besluttede den norske regering at ændre loven for de borgere, der ønsker at ændre deres juridiske køn. Det skete efter Amnesty's kampagne for John Jeanette Solstad Remø, en norsk transkvinde, der ikke kunne få juridisk kønsskifte uden tvungen medicinsk behandling.

MYANMAR:

Aktivisten

Dr Tun Aung løsladt

I januar blev menneskerettighedsaktivisten Dr Tun Aung løsladt efter mere end to års pres og brevskrivning fra Amnesty-støtter. Han blev idømt 17 års fængsel efter sit forsøg på at holde en stor gruppe landsmænd tilbage under etniske uroligheder i 2012. Myanmars menneskerettighedskommission har udtalt, at brevene fra Amnesty's tilhængere fik dem til at se nærmere på hans sag.

NIGERIA:

Torturoverlever benådet

Over 800.000 aktivister har krævet retfærdighed for Moses Akatugba ved at sende breve til myndighederne i Nigeria. Det virkede. Efter næsten ti års fængsel blev den unge nigerianer benådet i slutningen af maj. Moses blev i sin tid tortureret og presset til at tilstå en forbrydelse, som han siger, han aldrig har begået.

NIGERIA:

Shell betaler for sin olieforurening

Efter flere års pres fra Amnesty og organisationens støtter annoncerede Shells nigerianske datterselskab, at man ville betale 55 millioner pund – svarende til godt 500 millioner kroner – i erstatning til de 15.600 landmænd og fiskere i Bodo, Nigeria, der fik deres liv ødelagt af to store Shell-olieforureninger i 2008 og 2009.

Fire lande afskaffer dødsstraf

I januar afskaffede **Madagaskar** dødsstraf for alle forbrydelser. Måned efter fulgte **Fiji** efter, og i marts var det **Surinams** tur til at fjerne dødsstraf fra lovboøgerne. **Mongoliet** sluttede året godt af, da dets parlament i december vedtog at afskaffe dødsstraf.

Landsmøde 2016

Amnestys landsmøde er stedet, hvor du henter inspiration, møder nye mennesker og hører stærke foredrag om menneskerettigheder. Landsmødet finder sted i weekenden den 30. april - 1. maj på Hotel Nyborg Strand, og vi har inviteret en række spændende danske og udenlandske gæster. Her er et udpluk af programmet, men vi tilføjer flere navne i løbet af foråret. Læs mere på www.amnesty.dk/landsmoede

KONCERT MED OUTLANDISH

Outlandish er et af Danmarks absolut bedste livebands. Med fem album i rygsækken skruer Isam Bachiri, Lenny Martinez og Waqas Qadri op for nyklassikere som Aicha og Guantánamo. Glæd dig til koncerten lørdag aften.

SUPERHELT ELLER SLADREHANK?

Organisationen Veron kæmper for bedre retsbeskyttelse af whistleblowere. Mød modtageren af Menneskerettighedsprisen 2015, Anders Kærgaard, og hør danske whistleblowere fortælle om de personlige konsekvenser af at afsløre magtmisbrug.

ADVOKAT FOR SNOWDEN

Mød den amerikanske advokat Ben Wizner, der er rådgiver for Edward Snowden. Han fortæller om den lange kamp for at overbevise USA's myndigheder om, at Snowdens afsløringer af masseovervågning er i offentlighedens interesse og ikke skal retsforfølges.

BLIV MEDLEM AF HOVEDBESTYRELSEN

På årets landsmøde skal der vælges tre medlemmer og en suppleant til Amnestys hovedbestyrelse.

Alle, som har været medlem af Amnesty i mindst seks måneder, må stille op.

Læs mere om opstilling og hovedbestyrelsens arbejde på www.amnesty.dk/hb

FOTOGRAF I FRONTLINJEN

Den prisvindende fotograf Jacob Ehrbahn fra Politiken har fulgt den europæiske flygtningekrise på nærmeste hold. Se billederne og hør hans beretning fra et Europa, der bygger hegner og lukker grænser.

TILMELD DIG

For 300 kroner får du en weekend med foredrag, film og koncert samt overnatning og bespisning på Hotel Nyborg Strand i selskab med 400 andre Amnesty-medlemmer.

Se meget mere og tilmeld dig på amnesty.dk/landsmoede

Du kan også tilmelde dig på telefon 3345 6565.

LÆGEN FRA SYRIEN

Den dansk-syriske læge Haifaa Awad er født og opvokset i Damaskus i Syrien og uddannet læge i Danmark. Hun har i flere omgange arbejdet som frivillig læge på et felt-hospital i en nordsyriske landsby. Hør hendes beretning fra den syriske borgerkrig.

HVILKET KØN ER DU?

Homoseksualitet blev taget af Sundhedsstyrelsens liste over psykiske lidelser i 1981, men transkønnethed står stadig på listen. Anne eller Anders? Dit navn bestemmer du selv, men Sexologisk klinik bestemmer stadig din kønsidentitet. Kom og mød transpersoner og hør om Amnestys rapport om Danmark.

CRYPTOPARTY

Lær at beskytte din computer og smartphone mod overvågning. Nogle af Danmarks bedste eksperter i kryptering giver dig tips og tricks, som gør det nemt at beskytte dit privatliv mod elektronisk overvågning. Medbring bærbar computer og smartphone.

www.amnesty.dk/landsmoede